

Violeta Ioana RUS (IRIMIE)

Nicoleta LUPU

Gramatică... prin joc și joacă

**Povești și exerciții aplicative pentru clasele primare și
gimnaziale**

Editura
Universității
Transilvania
din Brașov

2024

EDITURA UNIVERSITĂȚII TRANSILVANIA DIN BRAȘOV

Adresa: Str. Iuliu Maniu nr. 41A

500091 Brașov

Tel.: 0268 476 050

Fax: 0268 476 051

E-mail: editura@unitbv.ro

Editură recunoscută CNCSIS, cod 81

ISBN 978-606-19-1757-0 (ebook)

Copyright © Autorii, 2024

Lucrarea a fost avizată de Consiliul Departamentului de Psihologie și Științe ale Educației,
Facultatea de Psihologie și Științele Educației a Universității Transilvania din Brașov.

Cuprins

<i>Cuvântul autoarelor</i>	4
<i>Introducere în lumea jocului</i>	5
<i>Jocuri pentru formarea echipelor</i>	8
<i>Reguli de formare a echipelor</i>	17
<i>Poveștile părților de vorbire. Aventurile de pe tărâmul gramaticii</i>	18
<i>Morfologia prin joc</i>	38
<i>Substantivul</i>	38
<i>Adjectivul</i>	50
<i>Pronumele personal</i>	62
<i>Numeralul</i>	69
<i>Verbul</i>	74
<i>Adverbul</i>	83
<i>Interjecția, prepoziția, conjuncția</i>	87
<i>Activități „de sărbătoare”</i>	91
<i>Recapitulare</i>	98
<i>Test final de autoevaluare</i>	101
<i>În loc de concluzii...sugestii de realizare a jocului</i>	103
<i>Bibliografie</i>	104
<i>Anexe</i>	105

Cuvântul autoarelor

Stimați cititori,

Bine ați venit în lumea jocului!

Pe acest tărâm veți întâlni la tot pasul jocuri și activități didactice care se adresează atât elevilor cu nevoi speciale, cât și elevilor tipici, cu o dezvoltare normală. Aici, pe acest tărâm, intitulat „Gramatică prin joc și joacă” sunt bine venite toate cadrele didactice și toate persoanele implicate în educația copiilor...Dar băgați de seamă...odată ce ați pășit în lumea jocului, metodele tradiționale de predare „își vor pierde din putere”.

La începutul călătoriei în lumea jocului, vă invităm să aflăm din literatură de specialitate ce este jocul didactic, cum se organizează un joc didactic și care sunt beneficiile acestuia în activitatea de învățare. Stați fără grijă, această lucrare nu prezintă teorie! Veți găsi răspunsurile la întrebările de mai sus, cum altfel... prin joc.

Călătoria continuă cu „Morfologia prin joc”. Substantivul, adjectivul, pronumele personal, numeralul, verbul, adverbul, interjecția, prepoziția și conjucția sunt explicate prin povești și cu ajutorul jocului didactic. La finalul fiecărei povești vă punem la dispoziție câte un chestionar de percheziție, cu ajutorul căruia puteți verifica cât de atenți au fost elevii dumneavoastră în timpul lecturii. Pentru a fi și mai siguri dacă răspunsurile date sunt cele corecte, puteți consulta Anexa 1, de la finalul cărții.

O altă parte importantă a cărții este cea dedicată jocurilor didactice. Acestea se pot aplica atât individual sau în grupuri mici, în camera de resurse pentru elevii cu nevoi speciale, cât și în grupul largit, favorizând lucrul în echipă. Jocurile sunt însoțite de materiale didactice, ușor de printat, care pot fi refolosite. Fiecare joc urmărește atingerea unor obiective educaționale.

În această călătorie veți întâmpina și obstacole. Este adevărat că utilizarea jocului didactic implică multe resurse materiale și temporale, dar nu vă descurajați! Puteți alege doar unele jocuri și activități, puteți îmbina metodele tradiționale cu învățarea prin joc, puteți crea alte jocuri, lăsându-vă inspirați de acest tărâm.

Un lucru este cert. Parafrazându-i pe Walton și Powers, 1974, „Ziua stapânului” în școală, când profesorul stătea la catedră și dicta, a dispărut. Pentru a fi eficienți, dragi colegi trebuie să câștigăm cooperarea elevilor, să-i motivăm să învețe, să le arătăm utilitatea celor învățate, iar lucrarea de față „Gramatică... prin joc și joacă” este un prim pas în această schimbare spre o „educație altfel”.

Introducere în lumea jocului

Un joc pentru cadrele didactice

Obiective:

- 1) să definească în termeni clari și concizi jocul didactic
- 2) să identifice corect structura jocului didactic
- 3) să identifice etapele de realizare a jocului didactic, având la bază particularitățile acestuia
- 4) să identifice beneficiile aplicării jocului didactic în învățare

Materiale: planșă de joc (tablă magnetică), pionii (magneți), zar, carduri cu informații

Descrierea jocului: Acest joc se adresează dumneavoastră, dragi colegi. Puteți aplica această activitate în cadrul unei comisii metodice sau a unui cerc pedagogic care are ca temă jocul didactic. Cu siguranță veți fi originali! Conducătorul jocului va desena pe tabla magnetică, planșa de joc, care presupune numere de la 1 la 12. Participanții la joc vor fi împărțiți în echipe. Fiecare echipă primește un pion magnet. Raportorul unei echipe va arunca cu zarul și va înainta pe planșa de joc (pe tabla magnetică cu pionul magnetic). În funcție de numărul de pe zar, la fiecare căsuță la care se oprește, echipa va primi o întrebare, aceasta răspunde la întrebare, iar răspunsul va fi verificat de conducătorul jocului prin citirea acestuia de pe un card, dacă echipa nu a răspuns corect se va întoarce la start, câștigă echipa care ajunge prima la linia de sosire. Printre numerele de pe tabla de joc se află pe lângă întrebări și surprize precum „Stai o tură”, „Întoarce-te la start”, „Întoarce-te două căsuțe”. Aceste surprize au fost introduse pentru a crea suspans și bună-dispoziție, dar și pentru a evita terminarea rapidă a jocului (de exemplu dacă o echipă dă de două ori la rând „șase” și răspunde corect, jocul se termină foarte repede, iar scopul nu este atins, deoarece nu au fost prezentate toate informațiile legate de tema activității, motiv pentru care la numărul șase de pe tabla de joc va fi surpriza „Întoarce-te două căsuțe”).

Observație: Puteți complica jocul prin adăugarea mai multor informații, fapt ce implică o documentare detaliată. În speranța că v-am trezit interesul, vă urăm:

Distracție plăcută!

MATERIALE

Exemplu de planșă de joc

START	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	SFÂRȘIT!

Întrebări și surprize pentru fiecare număr de pe planșă de joc

- ✓ *Adevărat sau fals?* Jocul didactic este un tip de joc care îmbină elementele educative cu elementele distractive?
- ✓ Completează propoziția: „Jocul didactic este o formă de activitate atractivă pentru(cine?), prin care se realizează sau se ating (ce?).
- ✓ Stai o tură!
- ✓ Care sunt elementele care compun un joc didactic?
- ✓ Prin ce se diferențiază un joc didactic de celelalte jocuri?
- ✓ Întoarce-te două căsuțe!
- ✓ Care sunt etapele jocului didactic?
- ✓ *Adevărat sau fals?* Jocul didactic dezvoltă calitățile morale, cultivă spiritul critic, inițiativa, simțul responsabilității.
- ✓ Întoarce-te la start!
- ✓ *Adevărat sau fals?* Jocul didactic creează bună-dispoziție, sporește interesul, dezvoltă curiozitatea.
- ✓ *Adevărat sau fals?* Jocul didactic favorizează integrarea copilului în colectiv și dinamica grupului.
- ✓ *Adevărat sau fals?* Jocul didactic dezvoltă abilități cognitive, volitive, afective, sociale, motorii.

ÎNTREBARE 1/ÎNTREBARE 2

1) Jocul didactic este un tip de joc care îmbină elementele instructiv-educative cu elementele distractive

2) Jocul didactic este o formă de activitate atractivă și accesibilă copilului, prin care se realizează sarcinile instructiv- educative. (Purcaru 2008)

ÎNTREBARE 4

Elementele care compun un joc didactic sunt:

- ✓ Scop
- ✓ Sarcină didactică
- ✓ Regulile jocului
- ✓ Elemente surpriză
- ✓ Acțiunea jocului
- ✓ Conținutul jocului
- ✓ Materialul didactic (după Moscal 2006 și Purcaru, 2008)

ÎNTREBARE 5

Moscal (2006) și Purcaru (2008) accentuează faptul că jocul didactic se diferențiază de celelalte jocuri prin scop, conținut, sarcină didactică, reguli, acțiune de joc, elemente de joc, material didactic.

ÎNTREBARE 7

Etape în organizarea jocului didactic (după Moscal, 2006, Purcaru, 2008):

- ✓ Pregătirea prealabilă (pregătirea materialelor)
- ✓ Captarea atenției -introducerea în joc
- ✓ Anunțarea jocului, scopului și a obiectivelor
- ✓ Prezentarea conținutului prin explicare regulilor și a sarcinii didactice
- ✓ Executarea jocului și obținerea performanței
- ✓ Încheierea jocului și evaluarea acestuia

ÎNTREBĂRI 8,10,11,12- ADEVĂRAT

Jocuri pentru formarea echipelor

Vecinii

Cea mai folosită modalitate pentru formarea echipelor este prin vecinătate. Elevii pot forma echipă cu vecinii din fața/spatele lor, vecinul din dreapta sau din stânga. În funcție de scopul urmărit sau de numărul elevilor prezenți, se pot forma echipe de patru elevi sau diade. Avantajul acestui joc este faptul că nu necesită o pregătire anterioară și nu implică resurse materiale.

Culorile

Sunt decupate cartonașe colorate. Numărul cartonașelor este egal cu numărul elevilor prezenți. Culorile folosite vor fi egale cu numărul echipelor. Dacă se dorește să se formeze patru echipe se vor folosi cartonașe colorate în patru culori (roșu, galben, albastru, verde). Acest joc de formare necesită pregătire prealabilă. Profesorul va cunoaște numărul elevilor prezenți și va pregăti tot atâtea cartonașe din culorile respective. Dacă numărul elevilor este par (de pildă, 20 elevi), va pregăti 5 cartonașe albastre, 5 roșii, 5 verzi, 5 galbene, dacă numărul este impar o echipă sau două vor avea mai mulți membri și profesorul va pregăti mai multe cartonașe de o culoare. Cartonașele sunt amestecate. Elevii extrag un carton colorat. Cei care au extras o culoare identică vor forma o echipă.

Este adevărat că acest joc necesită timp, dar odată stabilite echipele, acestea pot fi folosite la mai multe activități (ore). Este suficient ca elevii să țină minte cu ce echipă au lucrat și se pot regrupa pentru data viitoare, fără intervenția profesorului. După o perioadă se pot forma echipe noi, utilizând alt joc.

Prin această modalitate, toți elevii vor fi membri a unei echipe și vor lucra prin rotație unii cu alții. În acest fel, nu mai riscăm ca unii elevii să fie marginalizați și excluși din grup.

Să numărăm

Acest joc nu implică resurse materiale. În funcție de numărul de echipe dorit, elevilor li se cere să numere. De exemplu, dacă se dorește formarea a cinci echipe, elevii vor număra de la 1 la 5, pe rând. Se reia numărătoarea până când toți elevii au numărat. Elevii care au spus

numărul unu vor forma o echipă, elevii cu numărul doi vor forma echipa 2 etc. Și acest joc împiedică elevii să-și formeze echipele după preferințe.

Tombola

Se scriu pe bilete numele tuturor copiilor. Profesorul extrage pentru fiecare echipă un număr de bilete. Elevii al căror nume a fost extras formează o echipă. Numărul echipelor și al membrilor se stabilesc în funcție de numărul elevilor prezenți.

Judecătorul

Profesorul intră în rolul de judecător și stabilește elevii care vor lucra în echipă. Astfel, se poate forma o echipă cu „avocații apărării”, o echipă cu „avocații acuzării”, o echipă cu juriu. Numele lor este citit de judecător. Acest joc permite ca profesorul să distribuie în mod egal elevii, nu numai după numărul lor, ci și după nivelul lor de înțelegere sau de pregătire. Astfel, se va evita formarea unor echipe numai din elevi foarte buni și a unor echipe numai din elevi mai puțin pregătiți.

Română

Dacă se dorește formarea a șase echipe, cuvântul „română” pronunțat pe litere poate ajuta la formarea echipelor. Elevii vor începe pe rând să spună cuvântul pe litere. Cuvântul se reia. Elevii care au pronunțat sunetul „r” vor forma o echipă, cei care au pronunțat sunetul „o” a doua echipă etc. Se pot folosi și alte cuvinte cheie, cu un număr mai mic de litere, dacă se urmărește formarea unui număr mai mic de echipe (CARTE). Se poate folosi, de asemenea, titlul lecției sau o parte de vorbire (VERB, SUBSTANTIV, PRONUME etc).

Jocurile ce urmează nu au ca scop doar formarea echipelor. Prin aceste jocuri, profesorul urmărește și consolidarea sau evaluarea cunoștințelor. Aceste jocuri necesită pregătire prealabilă din partea profesorului.

Singular/plural

Dacă se dorește formarea a două echipe mari, profesorul va pregăti bilete cu substantive la numărul singular și la numărul plural, în mod egal sau aproximativ egal. Elevii care au extras substantive la singular formează o echipă și merg în partea dreaptă a clasei, elevii care au extras substantive la numărul plural formează a doua echipă și merg în partea stângă a clasei.

Feminin/masculin/neutru

Pentru formarea a trei echipe se folosesc substantive la cele trei genuri. Profesorul are grijă să distribuie în mod egal substantivele, pentru a nu exista diferențe mari între numărul membrilor echipelor formate.

Verbe

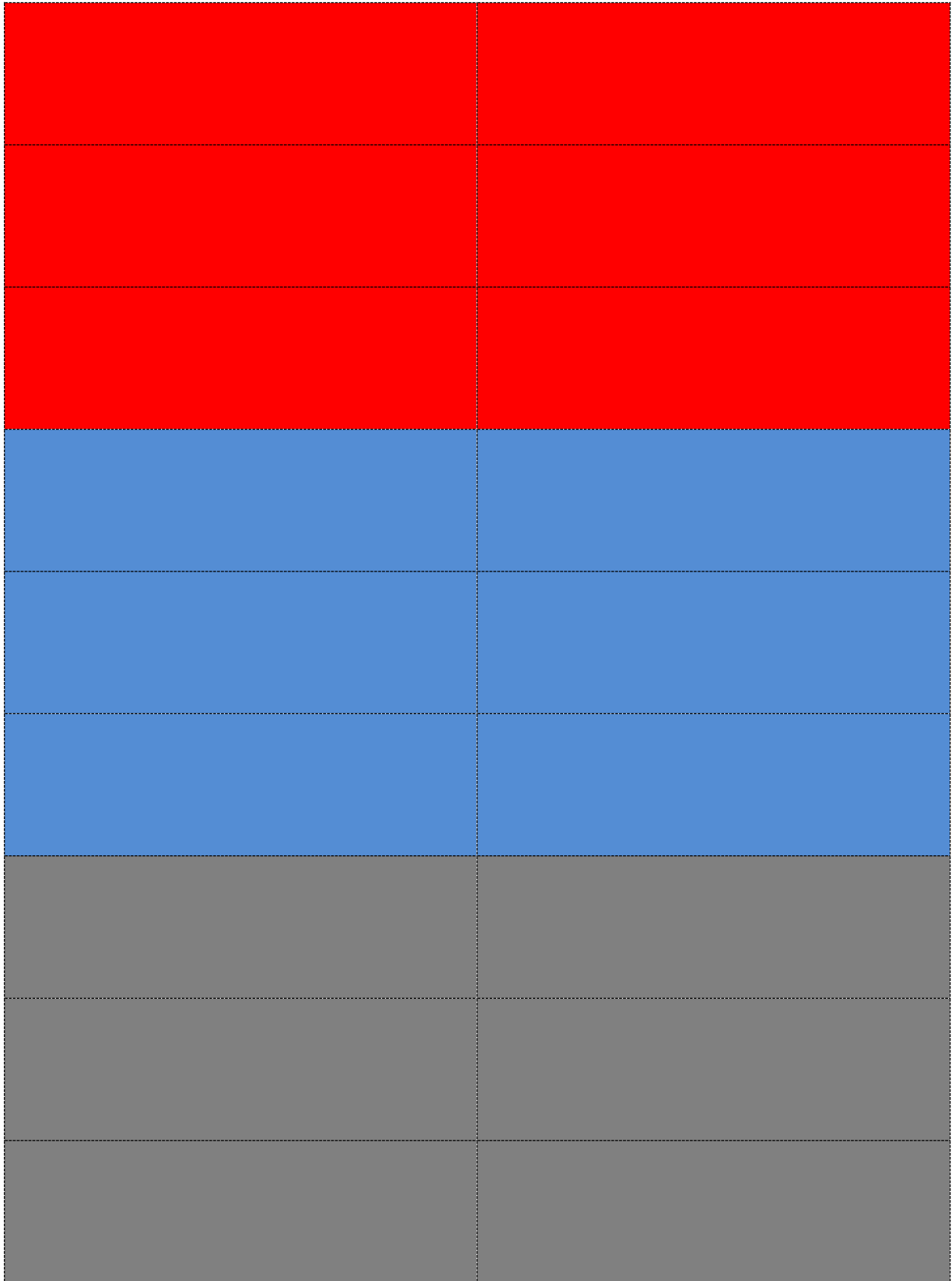
În funcție de numărul elevilor, profesorul pregătește bilete cu verbe la timpul prezent, trecut, viitor. Elevii extrag biletele și formează trei echipe. Pentru un număr mai mare de echipe se pot folosi categorii de verbe (de exemplu, bilete cu verbe ce pot fi utilizate în bucătărie- *a mânca, a spăla, a înghiți, a mesteca* etc. bilete cu verbe care pot fi folosite în dormitor- *a dormi, a împacheta, a aranja, a se îmbrăca*, bilete cu verbe utilizate la școală- *a scrie, a citi, a dicta, a calcula, a pronunța, a vorbi, a desena* etc. bilete cu verbe care pot fi utilizate la cinema- *a viziona, a urmări, a râde, a cumpăra* etc). Elevii care au extras verbe dintr-o anumită categorie vor forma o echipă.

Eu, tu, el, ea/ Noi, voi, ei, ele

Se pot forma patru echipe, folosind fie pronumele personale de la numărul singular, fie de la numărul plural. Elevii vor spune pe rând cele patru pronume, șirul se reia. Elevii care au spus pronumele „EU” vor forma prima echipă, „TU” a doua echipă, „EL” a treia echipă, „EA”, a patra echipă.

MATERIALE

Cartonașe colorate

SUBSTANTIVE

Numărul singular	Numărul plural
CARTE	COPII
MAȘINĂ	ELEVI
CREION	PROFESORI
MASĂ	CĂRȚI
STILOU	MAȘINI
TELEFON	FLORI
COPAC	GHIOCEI
FLOARE	ANOTIMPURI
SCAUN	BĂTRÂNI
ACTOR	PĂRINȚI
PAT	ACTORI
FEREASTRĂ	CAIETE
BIBLIOTECĂ	TELEFOANE
CAIET	FRUCTE
UȘĂ	LEGUME
CANĂ	BOMBOANE
VAZĂ	FELINARE

Feminin	Masculin	Neutru
CASĂ	DINTE	GHIOZDAN
BANCĂ	BĂIAT	JOCURI
FLOARE	BERBEC	MODELE
FATĂ	BURETE	LEMN
GEANTĂ	BRAD	ZAR
MAȘINĂ	CAL	POPOR
FURCULIȚĂ	OBRAZ	CUȚIT
MÂNĂ	BAN	NUMĂR
CARIOCĂ	COPII	AC
LUNĂ	TRANDAFIR	CÂRLIG
CARTE	CÂINE	COȘ
FOTOGRAFIE	URS	CEAS
STEA	TIGRU	SCAUN
BUNICĂ	PROFESOR	DEAL
MAMĂ	ELEV	COVOR
PÂINE	COVRIG	TRACTOR
PĂTURĂ	LEU	CREION
VAZĂ	BAN	PIX

VERBE

Prezent	Trecut	Viitor
STĂ	AM STAT	VOR STA
GÂNDESC	A GÂNDIT	VEȚI GÂNDI
SUNT	A FOST	VOI FI
MĂNÂNCĂ	AM MÂNCAT	VA MÂNCA
BEAU	A BĂUT	VOI BEA
CÂNTĂM	AȚI CÂNTAT	VOR CÂNȚA
SCRIU	AM SCRIS	VOM SCRIE
CITEȘTE	A CITIT	VEȚI CITI
COS	A CUSUT	VOM COASE
SAR	AU SĂRIT	VEI SĂRI
IUBESC	A IUBIT	VA IUBI
GÂNDEȘTI	AI GÂNDIT	VOR GÂNDI
COLOREZI	AU COLORAT	VOI COLORA

Bucătărie	Dormitor	Școală
A MÂNCA	A DORMI	A CITI
A BEA	A ÎMBRĂȚA	A SCRIE

A ÎNGHIȚI	A SFORĂI	A DESENA
A MESTECA	A ÎMPACHETA	A CALCULA
A COACE	A SE ODIHNI	A DESENA
A FIERBE	A ÎNVELI	A CORECTA
A GĂTI	A DEZVELI	A ÎNVĂȚA
A PRĂJI	A SE CULCA	A MEMORA
A FRIGE	A SE TREZI	A PREDA
A TOCA	A SE RELAXA	A JUCA
Cinema/Teatru	Sport	Grădinărit
A PRIVI	A ALERGA	A UDA
A ASCULTA	A FUGI	A PLANTA
A APLAUDA	A ARUNCA	A SĂPA
A RÂDE	A PASA	A ÎNFLORI
A CÂNTA	A ÎNOTA	A CULEGE
A RECITA	A CÂȘTIGA	A SEMĂNA
A JUCA (un rol)	A SĂRI	A CULTIVA
A TĂCEA	A MARCA	A BRĂZDA
A SE BUCURA	A CONCURA	A STROPI

Reguli de formare a echipelor de elevi

- ✓ Este recomandat ca echipele să aibă număr egal sau aproximativ egal de membri, în funcție de numărul elevilor prezenți;
- ✓ Este recomandat ca echipele să fie variate, din punctul de vedere al cunoștințelor (elevii mai puțin prepregătiți să facă parte dintr-o echipă alături de elevii buni și foarte buni);
- ✓ Odată formată, o echipă poate lucra pe parcursul mai multor activități. De exemplu, echipele formate la început de an școlar pot lucra împreună tot semestrul. Este recomandat ca în semestrul următor să se formeze noi echipe, pentru a încuraja intercunoașterea;
- ✓ Fiecare echipă își alege un nume;
- ✓ Fiecare echipă desemnează un raportor al grupului, care să prezinte rezolvarea sarcinii. Raportorul va fi ales prin vot sau prin extragere sau va fi numit de profesor. Raportorul se va schimba de la o activitate la alta.
- ✓ Fiecare echipa va formula reguli de bună purtare și sancțiuni (odată formulate acestea vor fi afișate în clasă). De exemplu, „Nu râdem de răspunsurile colegilor”, „Nu vorbim unii peste alții”, în caz contrar se pot pierde puncte sau echipa poate fi eliminată din joc. În momentul în care se încalcă o regulă, profesorul le va aminti de regulament.
- ✓ Pentru a evita agitația, este bine ca fiecare echipă să-și marcheze locul de lucru (de exemplu echipa „Roșie” va lucra în partea dreaptă a clasei). Profesorul își poate anunța elevii încă din pauză că urmează să se lucreze în echipe, iar aceștia se vor organiza după regulile stabilite la începutul anului.
- ✓ Este recomandat să se stabilească rolurile fiecărui membru al echipei (un elev are rolul de a citi cerința, altul de a scrie rezolvarea, altul are rolul de a lipi, altul de a decupa etc). Rolurile vor fi schimbate de la o activitate la alta.
- ✓ Profesorul are datoria de a încuraja lucrul în echipă, nu competiția și de a valorifica fiecare echipă în parte.

Poveștile părților de vorbire

AVENTURILE DE PE TĂRÂMUL GRAMATICII

Într-o împărăție îndepărtată și foarte mare, numită **Gramatica**, trăia un împărat bătrân și cam chitros din fire, numit **Morfologie**. Acesta știa că la un moment dat trebuia să renunțe la împărăție și să fie urmat de unul dintre copiii săi, dar îi era tare greu, căci tare îi mai plăcea să conducă. Apropo, avea mulți copii, nouă la număr, și nu dorea să respecte regula din strămoși, conform căreia primul născut e și cel care moștenește tronul. Era atât de deschis la nou, încât a acceptat să participe la această provocare, pe lângă fiii săi (**Verbul, Substantivul, Pronumele, Adjectivul, Numeralul și Adverbul**), chiar și cele trei fete mai mici (**Interjecția, Prepoziția și Conjunția**).

Într-o zi, i-a adunat pe toți cei nouă copii ai săi și le-a spus:

- Dragii mei copii, după cum știți, în curând, voi avea nevoie de un moștenitor vrednic de această împărăție. Toți sunteți extrem de diferiți, ceea ce îmi îngreunează foarte mult situația, așa că am decis ca fiecare dintre voi să fie supus unor probe pentru a vedea cine este vrednic de a moșteni tronul sau a căpăta o funcție importantă în împărăție.

Fără prea multe alte cuvinte, căci el era omul faptelor și nu al vorbelor, l-a chemat pe crainicul său de încredere pentru a le împărți sarcinile copiilor săi. Se zice că **Verbul, Substantivul, Pronumele, Adjectivul și Numeralul** au primit diverse misiuni și probe în ținutul Părților de vorbire flexibile, căci ei erau mai flexibili și versatili, pe când **Adverbul** împreună cu surioarele sale, **Prepoziția, Interjecția și Conjunția**, fiind mai timizi și închiși din fire, au fost trimiși în ținutul Părților de vorbire neflexibile...

Ei bine, dragi copii, ar fi bine să știți că fiecare dintre copiii împăratului **Morfologie** a avut parte de niște experiențe foarte interesante, iar dacă doriți să aflați despre aventura acestora, stați alături de noi până la sfârșitul cărții pentru a afla povestea fiecăruia dintre aceștia.

Povestea verbului

Ajuns în **Ținutul părților de vorbire flexibile**, verbul a avut ca sarcină să facă un „reel” pe Instagram în care să se prezinte. Această provocare pare la prima vedere a fi extrem de simplă, nu-i așa copii? Totuși, nu a fost atât de simplu pe cât poate părea, deoarece atunci

când avea emoții, **Verbul** se bâlbâia tare rău. Tatăl său știa că aceasta poate fi cea mai mare provocare pentru el, iar dacă într-o zi avea să devină împărat, ar trebui să poată ține un discurs în fața supușilor, fără nicio încurcătură, doar așa ar putea să capete respectul binemeritat.

După cum vă puteți imagina, nu a fost prea simplu pentru el, dar după multe încercări și colaborări cu logopezi faimoși, iată ce a reușit să spună despre el:

„Verbul mă numesc și sunt o bucățică din comunicare, unii ar spune că sunt cea mai importantă, eu cred că la fel de importantă precum oricare dintre frații mei, dar asta rămâne să decideți voi... Mă bucur că fac parte dintr-o familie foarte mare, deși cei mai apropiați dintre frații mei (Substantivul și Adverbul) încearcă mereu să mă domine, însă eu am înțeles că, de cele mai multe ori, unii fără ceilalți nu putem exista într-o comunicare. Totuși, doar pentru că așa impune tradiția primului născut, aceștia mă lasă să am diverse FUNCȚII SINTACTICE, precum: PREDICAT VERBAL, PREDICAT NOMINAL sau chiar de COMPLEMENT, însă eu nu mă supăr pe ei, deoarece știu că superioritatea nu constă în a da ordine, ci mai degrabă în a-ți îndeplini cu succes funcțiile pe care le ai deja.

Ce ar trebui să mai știți despre mine este faptul că cea mai mare pasiune a mea este moda. De regulă, când este frig, mă îmbrac în patru MODURI PERSONALE (INDICATIV, CONJUNCTIV, CONDIȚIONAL-OPTATIV și IMPERATIV), iar atunci când este cald, îmi place să fiu îmbrăcat în diverse moduri nepersonale (INFINITIV, GERUNZIU, PARTICIPIU și SUPIN).

În PREZENT, cel mai des mă veți vedea îmbrăcat la modul INDICATIV, deoarece este cel mai ofertant. Și în TRECUT mă îmbrăcam tot la modul indicativ, însă preferam: PERFECTUL SIMPLU, MAI-MULT-CA-PERFECTUL, IMPERFECTUL și mai ales PERFECTUL COMPUS. În viitor, intenționez să mă îmbrac atât la VIITORUL ANTERIOR, cât și la cel LITERAR... și de ce nu, chiar la VIITORUL POPULAR.

Destul despre modă. Cred că ar trebui să vă spun când de importante sunt pentru mine relațiile. Am prieteni la persoana I, la persoana a II-a și la persoana a III-a, iar când ne întâlnim cu toții, suntem la PLURAL. În prietenia noastră, sunt destul de flexibil, astfel că accept diverse desinențe (-am, -ai, -a, -ați, -au/ -i, -și, -răm, -răți, -ră/ -sem, -seși, -se, -serăm, -serăți, -seră etc.) .

Uneori gândesc pozitiv, de aceea cei ce mă înconjoară mă consideră AFIRMATIV, pe când, alteori sunt foarte pesimist, de aceea mi se spune că sunt NEGATIV.... Uneori sunt om de ACȚIUNE, alteori exprim diverse STĂRI sau chiar EXISTENȚA.

Deși nu îmi place să ies în evidență, fiind cel mai mare dintre frați, mă consideră mereu nucleul comunicării, însă nu uitați că doar împreună cu celelalte părți de vorbire putem face comunicarea mai bogată. Nu ne confundați, ci tratați-ne pe toți așa cum merităm, ca fiind unici”.

Voi, dragi elevi, cum credeți că s-a descurcat Verbul?

VERBUL

CHESTIONAR DE PERCHEZIȚIE

1. ALEGE RĂSPUNSUL CORECT:

A. Cum se numește împăratul din poveste?

- a) Verb
- b) Morfologie
- c) Gramatica
- d) Substantiv

B. Ce fel de părți de vorbire sunt: verbul, substantivul, pronumele, adjectivul și numeralul?

- a) Flexibile
- b) Neflexibile
- c) Secundare
- d) Inflexibile

C. Ce funcție sintactică îndeplinește cel mai frecvent verbul în propoziție?

- a) Atribut
- b) Subiect
- c) Predicat
- d) Complement

D. Ce moduri personale are verbul în poveste?

- a) Infinitiv, Gerunziu, Participiu
- b) Indicativ, Conjunctiv, Imperativ, Condițional-optativ
- c) Prezent, Imperfect, Perfect simplu
- d) Nominativ, Acuzativ, Dativ

2. COMPLETEAZĂ SPAȚIILE LIBERE CU RĂSPUNSUL CORECT:

- a. Verbul se prezintă ca fiind o parte de vorbire ce exprimă _____, _____ sau _____.

b. În modurile nepersonale, verbul se poate „îmbrăca” în _____, _____, _____ și _____.

3. ÎNCERCUIȚI VARIANTA CORECTĂ (ADEVĂRAT/FALS):

a. Verbul crede că este cea mai importantă parte de vorbire (A/ F)

b. Verbul poate avea și funcția sintactică de complement (A/ F).

c. Verbul poate avea funcțiile de predicat verbal și predicat nominal. (A/F)

4. SCRIE DOUĂ TIMPURI ALE INDICATIVULUI LA TRECUT ȘI DOUĂ TIMPURI LA VIITOR MENȚIONATE ÎN POVESTE.

a. Indicativ trecut:

b. indicativ viitor:

5. EXPLICĂ PE SCURT, ÎN 3-4 RÂNDURI, DE CE VERBUL CREDE CĂ "SUPERIORITATEA NU CONSTĂ ÎN A DA ORDINE, CI ÎN A-ȚI ÎNDEPLINI CU SUCCES FUNCȚIILE."

Povestea substantivului

Ajuns în **Ținutul părților de vorbire flexibile**, cel de-al doilea fiu, SUBSTANTIVUL a primit o sarcină total diferită față de fratele său mai mare, VERBUL.

Ținutul în care tocmai a ajuns părea că nu mai are niciun stăpân și nicio regulă de moralitate. La nivelul acestuia existau 5 cazuri misterioase nerezolvate de foarte multă vreme, iar locuitorii doreau să afle adevărul, răspunzându-li-se la întrebările care îi tot măcina: *Cine? Cui? Pentru cine? La cine? Ale cui?* etc. Împăratul știa de această situație și considera că doar Substantivul ar putea face ceva pentru ca situația să devină una mai bună.

Zis și făcut! Ajuns la primul caz, NOMINATIV, Substantivul a trebuit să descifreze, în primă fază, taina a trei întrebări: *Cine? Ce? Despre cine este vorba în propoziție?* și, astfel, a primit respectabila funcție de SUBIECT. Pe când s-a bucurat că a rezolvat misterul, cetățenii ținutului au venit în calea lui cu încă două întrebări încifrate: *Cine este? și Ce este?*. Fără prea mult efort, Substantivul a găsit răspuns și la aceste întrebări, primind funcția de NUME PREDICATIV.

A doua zi, Substantivul a fost chemat din nou în sala de judecată pentru a soluționa cazul ACUZATIV. Se spune că acest caz are mult mai multe întrebări, iar oferirea răspunsurilor l-ar ajuta să

primească și mai multe funcții sintactice, care ar cântări mult în fața tatălui său. A răspuns la întrebări de dimineața până seara, de tipul: *Pe cine? La cine? De la cine? De la ce? Pentru cine? Pentru ce? Cum? Când? Unde? În ce condiții?....* o sumedenie. Și așa cum bine vă gândiți, a reușit să obțină funcții sintactice importante, precum: COMPLEMENT DIRECT, COMPLEMENT DE AGENT, COMPLEMENT PREPOZIȚIONAL, CIRCUMSTANȚIAL DE MOD, CIRCUMSTANȚIAL DE TIMP, CIRCUMSTANȚIAL DE LOC, DE CAUZĂ, DE SCOP și chiar funcția de ATRIBUT. Ce realizări mari...

A treia zi, locuitorii au hotărât să-i pună și mai mult la încercare capacitatea sa, astfel i-a dat spre rezolvare cazurile DATIV, GENITIV ȘI VOCATIV. A primit o singură întrebare pentru cazul DATIV, anume Cui? și cum a rezolvat-o imediat, i s-a și acordat funcția de COMPLEMENT INDIRECT. Imediat a primit și întrebările *A, Al, Ai, Ale cui?*, apoi *Care? și Ce fel de?*, primind funcția sintactică de ATRIBUT SUBSTANTIVAL (GENITIVAL/ PREPOZIȚIONAL).

Cel mai greu i-a fost în cazul VOCATIV, deoarece nu a primit nicio întrebare spre a fi soluționată și nicio funcție sintactică aferentă.... și totuși era un caz important. Și-a dat seama că acesta a creat de-a lungul timpului multe confuzii, ba cu apozitia, ba cu propoziția incidentă, însă situația este mult mai simplă decât atât... cazul vocativ este cazul adresării directe, caracterizat printr-o intonație specifică.

Și uite așa, dragi copii, SUBSTANTIVUL și-a îndeplinit toate misiunile. Rămâne să vedem dacă îl va convinge pe împărat, când se va întoarce, că el este vrednic de împărăție.

SUBSTANTIVUL

CHESTIONAR DE PERCHEZIȚIE

1. ALEGE RĂSPUNSUL CORECT:

A. Ce întrebări are substantivul în cazul nominativ?

- a) Pe cine? Ce fel de?
- b) Cine? Ce?
- c) Cui? Ale cui?

B. Ce funcție îndeplinește substantivul în cazul acuzativ?

- a) Complement indirect
- b) Subiect
- c) Complement direct

C. În cazul dativ, substantivul răspunde la întrebarea:

- a) Cui?
- b) Cine?
- c) Pe cine?

D. În cazul genitiv, substantivul poate îndeplini funcția de:

- a) Atribut substantival
- b) Complement direct
- c) Circumstanțial de loc

E. Cazul vocativ este:

- a) cazul adresării directe
- b) cazul acțiunii
- c) cazul descrierii unei acțiuni

2. COMPLETEAZĂ SPAȚIILE LIBERE CU RĂSPUNSURILE CORECTE, FOLOSIND POVESTEA:

- a. În cazul nominativ, substantivul a primit funcția de _____ și _____.
- b. În cazul acuzativ, substantivul a primit mai multe funcții sintactice, printre care: _____, _____ și _____.
- c. În cazul genitiv, substantivul răspunde la întrebările _____ și _____.
- d. Cazul vocativ este caracterizat prin lipsa _____.

3. IDENTIFICĂ PĂRȚILE DE VORBIRE ÎN URMĂTOAREA PROPOZIȚIE ȘI SUBLINIAZĂ FUNCȚIA SINTACTICĂ A SUBSTANTIVELOR:

„Substantivul a rezolvat toate cazurile, dar Vocativul i-a dat bătăi de cap.”

- substantive: _____
- funcții sintactice: _____

4. EXPLICĂ ÎN 3-4 PROPOZIȚII DE CE SUBSTANTIVUL ESTE CONSIDERAT IMPORTANT ÎN ȚINUTUL PĂRȚILOR DE VORBIRE FLEXIBILE.

Povestea pronumelui personal

Succesul Substantivului în rezolvarea cazurilor s-a auzit peste mări și țări. În cinstea lui, toți locuitorii din **Ținutul părților de vorbire flexibile** au organizat un bal. Fără îndoială, pentru substantiv acest lucru a fost o onoare, însă exista o mică problemă. Se pare că Substantivul răcise foarte tare și nu putea să fie prezent la bal, dar nici nu putea să i se simtă absența, pentru că asta ar fi însemnat o lipsă de respect din partea lui față de supușii săi. Atunci, soția lui a venit cu idee: să îl trimită pe EL, fratele lui geamăn, drept înlocuitor. Acesta era cunoscut ca fiind mai îngâmfat și plin de sine- și chiar acesta era testul pe care trebuia să-l treacă, să-i arate tatălui și tuturor supușilor că poate fi omenos și empatic-.

Zis și făcut! EL și-a luat imediat toate straietele SUBSTANTIVULUI: **numărul, genul**, dar și toate **funcțiile sintactice** pe care acesta le-a dobândit și s-a prezentat în fața supușilor- îi placea să fie în centrul atenției... Cine era atent putea observa că îi seamănă foarte bine, dar totuși nu este el, avea ceva diferit, era mai scurt și mai PERSONAL.

La bal, au început să apară prinți și prințese din alte ținuturi, aristocrați de tot soiul, EU, TU, NOI, VOI, dar niciunul nu-i ajungea nici la degetul cel mic... până când și-a făcut apariția și EA. La frumusețea acesteia, EL a încremenit.. Scopul acestuia a devenit din ce în ce mai clar: trebuia să o cucerească. EA, în schimb, știa că vrea un om bun și modest, nu un îngâmfat precum EL, de aceea nu s-a lăsat impresionată de statutul pronumelui personal, EL.

Vă dați seama, dragi copii, că din acea seară, EL a fost supus multor teste până când a ajuns să fie soțul EI. Acum fiecare dintre voi aveți posibilitatea să vă imaginați la ce probe a fost supus Pronumele EL....

Astfel că, a trebuit să devină la fel de flexibil, precum: EU („*mine, mie, mă, m-, îmi sau mi*”), TU („*tine, ție, te, îți, ți-*”), NOI („*nouă, ne, ni-*”) sau VOI („*vouă, vă, vi, v-*”). Nu i-a fost deloc ușor, dar după multe încercări a ajuns să fie și EL flexibil, în funcție de fiecare caz prin care trecea, devenind, fie „*lui*”, fie „*îl, l-, îi sau i-*”.

Și ca în orice poveste care se termină frumos, trebui să știți, mici cititori, că cel doi au avut mai mulți copii, pe ELE și pe EI, care au fost învățați încă de la început să fie flexibili, devenind „*lor, îi, i-, le(-) și li(-)*”.

Și uite așa, EL nu a fost trimis degeaba pe tărâmul părților de vorbire flexibil (în ciuda rigidității lui inițiale) și nici nu l-a înlocuit pe SUBSTANTIV degeaba...căci nimic nu e întâmplător în lumea asta. Și-a găsit și marea iubire și a trecut și testul rigidității la care a fost supus de tatăl său pentru a-și demonstra capacitatea sa de adaptare.

PRONUMELE PERSONAL

CHESTIONAR DE PERCHEZIȚIE

1. ALEGE VARIANTA CORECTĂ:

A. Cine a fost trimis în locul substantivului la bal?

- a) Fratele mai mare
- b) Verbul
- c) Pronumele personal „EL”

B. Care este forma de dativ a lui EL în poveste?

- a) Îl
- b) Lui
- c) Mă

C. Ce a preluat pronumele de la substantiv?

- a) numărul și genul
- b) numărul, genul, cazul și funcțiile sintactice
- c) numărul, persoana, genul

2. COMPLETEAZĂ PROPOZIȚIILE CU RĂSPUNSURILE CORECTE:

- a. Pronumele EL l-a înlocuit pe _____ la bal.
- b. EU devine flexibil atunci când răspunde la întrebările „Cui?” sau „Pentru cine?” folosind formele: _____, _____, _____.
- c. Pronumele își schimbă forma în funcție de caz și funcție, la fel ca _____.
- d. Lui, le, i- sunt forme scurte ale pronumelui _____ la cazul dativ.

3. ÎNCERCUIEȘTE VARIANTA CORECTĂ (ADEVĂRAT/FALS)

- a. EL este o parte de vorbire flexibilă. (A/ F)
- b. Pronumele NOI și VOI nu au forme flexibile în funcție de caz. (A/ F)
- c. În poveste, copiii lui EL și ai lui EA sunt pronumele EI și ELE (A/F).

4. SCRIE O PROPOZIȚIE ÎN CARE SĂ FOLOSEȘTI PRONUMELE PERSONALE EU, EL ȘI EA ÎN FUNCȚII DIFERITE. PRECIZAȚI FUNCȚIILE SINTACTICE.

Povestea adjectivului

Povestea celui de-al patrulea născut este una despre mister și oferirea unei șanse. Dar înainte de a dezvălui despre ce este vorba, trebuie să știți că ADJECTIVUL era un băiat *frumos, inteligent, grijuliu* și mai presus de toate *inimos*. Dintre toți frații, cel mai bine se înțelegea cu SUBSTANTIVUL. Erau aproape mereu împreună și, mai mult decât atât, erau întotdeauna în perfect acord unul cu celălalt. Ba mai mult, în diverse cazuri pe care SUBSTANTIVUL le avea de rezolvat, dacă erau împreună, ADJECTIVUL îl ajuta și, astfel, primea și el aceleași funcții sintactice, dar pentru o perioadă determinată, firește.

Ei bine, asta până într-o zi când a trebuit să treacă singur proba maturității. Pe tărâmul părților de vorbire flexibile s-a întâmplat ceva misterios: toate viețuitoarele de aici au devenit identice atât în aspect, cât și în vorbire. Acolo unde altădată oamenii erau ba *mai scunzi*, ba *mai înalți*, ba *mai grași*, ba *mai slabi* (dar asta îi făcea să fie unici), acum toți erau acum la fel, lumea se transformase într-una lipsită de culoare și de personalitate. Ba mai mult, nu mai existau însușiri sau cuvinte frumoase care să le îmbogățească oamenilor discursul, așa cum o făcea dintotdeauna. Dintr-o lume magică s-a transformat într-una posomorâtă și tristă.

Într-o dimineața mohorâtă, precum sufletul sătenilor, Eden și Carlo s-au întâlnit la fântână, așa cum o făceau de ani de zile. Din „Bună dimineața, Eden! Să ai o zi minunată!”, tot ce mai putea spune era:

- Dimineața, Eden! Să ai o zi!

- Dimineața, Carlo! Și tu să ai o zi!

Ba mai mult, aruncând o privire în apa în care se oglindeau, văzuseră că sunt identici. Unde era oare prietenul său? Și așa deveneau pe zi ce trece tot mai triști...

Văzând toate acestea, ADJECTIVUL s-a hotărât să rezolve misterul, căci lui îi plăcea, dintre toți, cel mai mult frumosul și dreptatea. A colindat tărâmul în lung și-n lat să vadă dacă în toate părțile e același fenomen; a încercat să găsească cât mai multe indicii, drept pentru care a căpătat și numele de ADJECTIVUL-DETECTIVUL. La fiecare casă de unde au fost furate însușirile și vorbele frumoase a putut să găsească un element comun... erau pași mici, apoi mai mari, apoi și mai mari... până când aceștia se transformau în niște pași uriași de ar fi încăput zece oameni în urma lăsată. La început i-a fost neclar, dar apoi și-a dat seama că sigur este vorba de Uriașul- Poznașul. Doar el avea această capacitate de a se transforma după bunul plac...

Astfel, a plecat în căutarea uriașului, dar nu i-a fost nicidecum ușor să îl găsească, căci acesta își avea casa în cea mai întunecată grotă. Uriașul avea un beci plin de borcane: ținea

toate cuvintele simple care denumeau însușiri într-un borcan (și le numea „ADJECTIVE SIMPLE”, în mod ironic, de la numele celui care avea să le salveze), toate cuvintele compuse care exprimă însușiri, într-un alt borcan, punându-le eticheta „ADJECTIVE COMPUSE”. Pe un alt raft, se observa un borcan cu denumirea „ADJECTIVE INVARIABILE”, chiar lângă, era borcanul etichetat cu „ADJECTIVE VARIABILE CU DOUĂ, TREI SAU PATRU FORME FLEXIONARE”; chiar și gradele de comparație erau puse în borcane diferite: POZITIV, COMPARATIV și SUPERLATIV. Un lucru nu îi putem reproșa lui Uriaș-Poznaș (și sper că sunteți de acord cu mine): era foarte ordonat și curat, căci ștergea acele borcane zi de zi de zi și le îngrijea de parcă erau propriii copii. Parcă în ochii lui se citea o afecțiune pentru conținutul borcanelor, nu o răutate, așa cum ne-am fi așteptat.

Vă dați seama că, așa cum se întâmplă în orice poveste, a început lupta dintre cei doi, ADJECTIVUL-DETECTIVUL și Uriașul-Poznașul, după trei zile și trei nopți în care a avut loc o luptă crâncenă de idei (fiecare dintre ei trebuia să zică câte o frază plină de adjective, iar celălalt să îl contrazică folosind în același timp un anumit tip de rimă), Uriașul a cedat. A început să plângă în hohote, cât era el de mare...și a început să dezvăluie tot.

- Ce credeți, copii? De ce o fi furat Uriașul-Poznașul toate însușirile de la săteni?

Ei bine, voi aveți voie să vă imaginați tot ce doriți, căci suntem în lumea poveștilor, însă adevărul este că el se simțea foarte singur. Era singurul uriaș din Ținutul părților de vorbire flexibile și dintotdeauna auzea aceste vorbe când trecea pe lângă săteni: „Ce mare e...”, „Dar ce urechi imense are...”, „Uite la nasul lui colosal”. Când se transforma în pitic, oamenii semnalau că este gras și îndesat, iar când încerca să fie și el ca ceilalți oameni, spunea despre el că îi sfidează cu înfățișarea lui. Nici cum nu era bine... Supărarea lui era și mai mare când auzea că, de fapt, oamenii știau să spună și cuvinte frumoase, dar nu și lui: „Eliana, esti foarte frumoasă astăzi”, „Clara, ai o rochie roz minunată!”.

Atât a putut în acel moment, dragi copii, pentru a se apăra de răutatea oamenilor, care venea doar pentru că era diferit. După o lungă discuție cu ADJECTIVUL, a decis să elibereze toate însușirile din borcane și bineînțeles că a fost lăsat, căci, în realitate, Uriașul-Poznașul era doar o ființă rănită, nu una rea.

Văzând că au devenit din nou „universuri unice” și pot folosi tot felul de însușiri, oamenii au fost dispuși să asculte adevărata poveste a uriașului. Așadar, nu doar că i-au acceptat scuzele lui Uriaș-Poznaș, dar și-au cerut și ei iertare pentru felul în care l-au tratat până în acel moment.

În semn de respect pentru felul în care ADJECTIVUL a gestionat această situație, acesta a primit pentru o perioadă nedeterminată (de data aceasta), de la fratele său SUBSTANTIVUL, toate funcțiile sintactice pe care le avea și el dobândite.

ADJECTIVUL

CHESTIONAR DE PERCHEZIȚIE

1. ALEGE VARIANTA CORECTĂ:

A. *Cum era descris adjectivul la începutul poveștii?*

- a) îngâmfat și distant
- b) frumos, inteligent și grijuliu
- c) supărat și nervos

B. *De ce se înțelegea adjectivul foarte bine cu substantivul?*

- a) Pentru că adjectivul i-a împrumut fratelui său funcțiile sintactice
- b) Pentru că erau în orice caz se aflau, erau mereu în acord
- c) Pentru că nu aveau altceva în comun

C. *Având în vedere ținutul în care a fost trimis, adjectivul este o parte de vorbire:*

- a) flexibilă
- b) neflexibilă
- c) inflexibilă

D. *Ce a furat Urișul-Poznașul?*

- a) cuvintele care denumeau însușiri
- b) cuvintele care denumesc ființe, lucruri, fenomene ale naturii
- c) cuvintele care denumesc acțiuni

2. COMPLETEAZĂ PROPOZIȚIILE CU RĂSPUNSURILE CORECTE

a. Adjectivul și substantivul erau mereu în _____ și, împreună, reușeau să aibă aceleași _____.

b. Pe etichetele borcanelor, Urișul-Poznașul a mai scris: adjective invariabile, variabile cu _____, _____ și _____ forme flexionare.

c. Pe un raft, Urișul-Poznașul a pus gradele de comparație: _____, _____ și _____.

3. ÎNCERCUIEȘTE VARIANTA CORECTĂ (ADEVĂRAT/FALS):

a. Adjectivul a primit toate funcțiile sintactice ale substantivului doar pentru o perioadă determinată. (A/F)

b. Uriașul-Poznaș ținea borcanele cu adjective într-un beci. (A/F)

c. Adjectivul este partea de vorbire flexibilă care exprimă însușiri. (A/F)

d. Din punctul de vedere al formei, adjectivul poate fi simplu sau compus. (A/ F)

4. EXPLICĂ ÎN 3-4 PROPOZIȚII DE CE URIAȘUL-POZNAȘ A FURAT ÎNSUȘIRILE ȘI CUM A FOST REZOLVAT CONFLICTUL.

Povestea numeralului

Se spune că NUMERALUL avea și el la rândul lui doi fii care erau într-o continuă dispută: NUMERALUL CARDINAL și NUMERALUL ORDINAL. S-a dus vestea în toată țară până a ajuns la urechile împăratului Morfologie. Acesta i-a cerut numaidecât NUMERALULUI rezolvarea acestei probleme, spunându-i că nu ar putea controla o întreagă împărăție, dacă nu își poate controla propriii fii.

NUMERALUL CARDINAL era mai energic, versatil, competitiv, pe când NUMERALUL ORDINAL era mai ordonat și îi plăcea ca întotdeauna să aibă claritate. Nu v-am spus că neînțelegerea dintre ei a apărut în momentul în care au vrut să clarifice care este cel mai important între ei, dar cred că v-ați da seama deja.

„- Eu sunt cel mai important dintre noi pentru că doar cel mai mare poate să aibă atâtea calități cum am eu: pot fi PROPRIU-ZIS, simplu („doi”) sau COMPUS („doisprezece”), pot fi atunci când vreau COLECTIV („amândoi, tuspatri, câteșitrei”), MULTIPLICATIV („dublu, triplu”), DISTRIBUTIV („câte unul, câte doi”), ADVERBIAL („de două ori, de cinci ori”) și chiar fi FRAȚIONAR („jumătate, o doime”).

- Poți fi, într-adevăr, dar nu poți niciodată PRIMUL sau ÎNTÂIUL. Te poți multiplica, fracționa, distribui... și totuși, la ce folos să poți face atâtea dacă nu poți fi primul”.

Și uite așa cearta nu mai înceta. Ceea ce nu au înțeles ei niciodată este că fiecare e unic în felul lor și că omenirea are nevoie de amândoi. Astfel, NUMERALUL-tată, după ce a încercat să-i împace, să-i pedepsească... vorba românului: „și cu buna și cu reaua”, s-a văzut nevoit să îi izoleze pe fiii săi la capătul TĂRÂMULUI GRAMATICII, până când își vor fi revenit în fire. Nu se mai putea altfel...

La început situația devenise din ce în ce mai apăsătoare, erau furioși că nu mai erau privilegiați, oamenii au început să strice limba română; spuneau „ora doi”, în loc de „ora

„două”, „sasesprezece”, în loc de „saisprezece”, „al patrulea”, în loc de „al patrulea”, „al optălea”, în loc de „al optulea” și tot așa. NUMERALUL-TATĂ se ținea tare, știa că doar ei își pot da seama cât de important este aproapele nostru, degeaba ar încerca el să le dea lecții, că până nu o să convingă ei de acest lucru, e în zadar.

Într-o zi, plecați la vânătoare, NUMERALUL ORDINAL a fost grav rănit, iar șansele de supraviețuire păreau a fi minime. NUMERALUL CARDINAL și-a dat seama doar atunci cât de mult înseamnă fratele lui pentru el și pentru omenire. Fără el nu ar exista un clasament, omenii nu ar mai avea o ordine, iar el nu va putea însemna niciodată NUMERAL, la fel ca tatăl său, în absența fratelui.

Pentru că există miracole, și mai ales că în povești există multă magie, NUMERALUL ORDINAL s-a vindecat ca prin minune, iar relația dintre ei s-a îmbunătățit considerabil, devenind, nu doar frați, ci și cei mai buni prieteni. Putem spune că NUMERALUL-TATĂ a fost cel care, în felul său, a contribuit la soluționarea problemei dintre cei doi, deoarece a fost ferm în decizie, a avut răbdare și încredere că fiii săi într-o zi vor căpăta înțelepciunea de care au nevoie, așa cum este fiecare părinte care dorește să aibă copii buni și fericiți.

Voi ce credeți, dragi elevi? Este bine că cei doi au căzut la pace? Chiar avem nevoie și de NUMERALUL CARDINAL și de cel NUMERALUL ORDINAL?

NUMERALUL

CHESTIONAR DE PERCHEZIȚIE

1. ALEGEȚI VARIANTA CORECTĂ:

A. De ce s-au certat numeralul cardinal și numeralul ordinal?

- a) Pentru că nu se înțelegeau asupra cine este cel mai important
- b) Pentru că nu voiau să împartă puterea tatălui lor
- c) Pentru că unul era leneș și celălalt harnic

B. Care dintre următoarele calități aparține numeralul cardinal?

- a) Poate fi doar simplu și multiplu
- b) Poate fi propriu-zis, colectiv, multiplicativ și fracționar
- c) Este întotdeauna primul sau al doilea

C. Ce greșeli făceau oamenii în absența celor doi frați?

- a) Se certau și ei ca numeralul cardinal și ordinal
- b) Încurcau formele corecte ale numeralelor
- c) Nu mai foloseau numerale în vorbire

2. COMPLETEAZĂ PROPOZIȚIILE CU INFORMAȚIILE CORECTE:

a. În timpul certurilor lor, oamenii au început să folosească greșit numeralele, spunând „_____” în loc de „_____”.

b. Numeralul cardinal poate fi de mai multe feluri: _____ („doi”), _____ („amândoi”), _____ („dublu”), _____ („câte unul”) și _____ („jumătate”).

c. Numeralul cardinal nu putea fi niciodată _____ sau _____, lucru pe care fratele său, numeralul ordinal, i l-a reproșat.

3. ALEGE VARIANTA CORECTĂ (ADEVĂRAT/FALS):

a. Numeralul ordinal este folosit pentru a exprima cantități. (A/F).

b. Printre altele, numeralul cardinal poate fi fracționat, multiplicat și distributiv. (A/F)

c. Numeralul ordinal putea fi întotdeauna primul. (A/F)

4. ALCĂTUIȚI PROPOZIȚII ÎN CARE SĂ FOLOSIȚI TOATE TIPURILE DE NUMERAL CARDINAL.

Povestea adverbului

ADVERBUL era mereu nemulțumit și furios că tot regatul îl confunda. El știa că este valoros în felul său, dar își dorea să vadă și ceilalți aces lucru. Până și soarta i-a făcut o farsă și l-a trimis doar pe el, singurul băiat, împreună cu surioarele mai mici, pe tărâmul Părților de vorbire neflexibile.

Când cineva voia să-l strige îi spunea „Verb”, în loc de ADVERB, când cineva dorea să îl analizeze din punct de vedere morfologic, îl confundau cel mai des cu ADJECTIVUL, cu SUBSTANTIVUL, cu PRONUMELE, dar și cu PREPOZIȚIA. Ce necaz pe capul lui... E adevărat că se asemana destul de mult cu fratele său ADJECTIVUL, mai ales că aveau aceleași grade de comparație, doar că el era BINE, MAI BINE, MAI PUȚIN BINE, CEL MAI BINE, CEL MAI PUȚIN BINE, TOT ATÂT DE BINE sau FOARTE BINE, pe când fratele lui era versatil, uneori era BUN, alteori BUNĂ, CELE MAI BUNE, FOARTE BUNI.

Da, într-adevăr, îi însoțea pe ADJECTIV și pe VERB, exprimând caracteristica unei însușiri („destul de frumos”) sau a unei acțiuni ori stări („va pleca acolo”).

Misiunea lui era să demonstreze lumii, dar și tatălui lui că are propria identitate, pentru a nu mai trăi în umbra fraților săi. Astfel, a început călătoria sa prin tărâmul Părților de vorbire neflexibile... Ajungând într-un anumit LOC, el a căpătat supranumele de ADVERB DE LOC, Ajungând într-un anumit TIMP, a primit numele de ADVERB DE TIMP, mergând mai departe într-un anumit MOD, i s-a spus ADVERB DE MOD. Și uite așa, ușor, ușor, tânărul ADVERB începea să capete identitate.

În anumite momente, el substituia cuvintele care exprimau împrejurările, căpătând numele de: ADVERB DEMONSTRATIV (aici, acolo), ADVERB NEHOTĂRÂT (oriunde, undeva), ADVERB NEGATIV (niciodată, nicicând) sau chiar ADVERB INTEROGATIV (unde? cum? când?).

Mai mult decât atât, și-a câștigat propriile funcții sintactice (nu le împrumuta de la SUBSTANTIV, precum ADJECTIVUL), fiind ATRIBUT ADVERBIAL, NUME PREDICATIV, CIRCUMSTANȚIAL DE LOC, CIRCUMSTANȚIAL DE MOD ȘI DE TIMP.

Descoperindu-și identitatea a făcut un mare pas. Oamenii au început să îl strige doar ADVERB și să nu-i mai pocească numele, să îl recunoască în diverse structuri și astfel, a devenit o parte de vorbire foarte importantă pentru comunicare. Nu mai este nemulțumit, dar ceva și-a păstrat ca particularitate definitorie: ADVERBUL nu este flexibil, adică nu își schimbă niciodată forma, indiferent de context.

ADVERBUL

CHESTIONAR DE PERCHEZIȚIE

1. AEGETI VARIANTA CORECTĂ

A. Ce anume îl nemulțumea pe adverb la începutul poveștii?

- a) Era mereu confundat cu alte părți de vorbire
- b) Nu își găsea locul în propoziții
- c) Nu avea frați cu care să comunice

B. Cu cine era adverbul cel mai des confundat?

- a) Cu Numeralul
- b) Cu Verbul, Adjectivul și Prepoziția
- c) Cu Conjunția

C. În ce categorii de adverbe s-a împărțit adverbul în timpul călătoriei sale?

- a) Adverb de loc, adverb de timp, adverb de mod
- b) Adverb pronominal, adverb adjectival, adverb verbal
- c) Adverb colectiv, adverb distributiv, adverb interogativ

D. Ce caracteristică unică are adverbul în comparație cu părțile de vorbire din Ținutul părților de vorbire flexibile?

- a) Are mai multe funcții sintactice
- b) Nu își schimbă forma, indiferent de context
- c) Poate fi flexibil și neflexibil

2. COMPLETEAZĂ PROPOZIȚIILE CU INFORMAȚIILE CORECTE

a. „Acolo” este un adverb de _____, „cumva” este un adverb de _____, iar „cândva” este un adverb de _____.

b. Adverbul își exprimă identitatea proprie prin funcțiile sintactice și gradele de _____ pe care le are.

c. Adverbul poate fi interogativ, precum _____ sau negativ, precum _____.

3. ÎNCERCUIEȘTE VARIANTA CORECTĂ (ADEVĂRAT/FALS):

- a. Adverbul poate fi folosit ca atribut. (A/F)
- b. Adverbul de mod exprimă o acțiune sau o stare. (A/F)
- c. Adverbul are aceleași grade de comparație ca adjectivul. (A/F)
- d. Adverbul a fost trimis să locuiască pe tărâmul părților de vorbire flexibile. (A/F)

4. EXPLICĂ ÎN 4-5 PROPOZIȚII DE CE CREZI CĂ ADVERBUL ESTE O PARTE DE VORBIRE IMPORTANTĂ ÎN COMUNICARE?

Povestea interjecției, a conjuncției și a prepoziției

Mare le-a fost mirarea celor trei fete că au fost luate și ele în considerare pentru moștenirea tronului. Ele erau de nespărțit, tocmai de aceea au fost trimise împreună pe Tărâmul Părților de vorbire neflexibile. Aveau o caracteristică pe care o împărtășeau: nu își schimbau forma în funcție de context, însă fiecare era specială în felul său. Testul lor era să

demonstreze cât sunt de importante pentru omenire, căci toată lumea le credea prea mici și lipsite de importanță.

Se zice că INTERJECȚIA era cea mai fășneată dintre ele. Era plină de empatie și emoții. Într-una din zile, cum își făcea ea plimbarea de dimineață, ceva oribil s-a petrecut înaintea ochilor ei: un supus al regatului și-a prins piciorul în hamul de la cal și l-a tras pe jos o bună bucată de drum. Cel mai rău a fost că omul nu a putut să strige, să-și exprime durerea, calul nu a putut să necheze, parcă toată lumea era amorțită. INTERJECȚIA a fugit în întâmpinarea supusului, a pus mâna atât pe el cât și pe cal și atunci omul a început să urle: „Vaaaaai!”, „Aoleu”, „Auuuuu”, iar calul să facă neîncetat „I-ha-ha”. În acel moment, INTERJECȚIA i-a deblocat omului și animalului stările sufletești pentru a se putea exprima... și zici că parcă i s-a mai alinat din suferință.

Alteori, a trecut pe lângă un bărbat căruia tocmai îi născuse soția, dar care nu schița niciun gest. Interjecția s-a apropiat de el, l-a atins și omul a început să strige în gura mare: „URAAA!” „DOAMNE, DUMNEZEULE, mulțumesc!”. Pe unde trece INTERJECȚIA parcă totul începea să aibă culoare: oamenii începeau să râdă cu „Ha-ha-ha”, sunetele pe care le scoteau viețuitoarele aveau un sens: albină facea „Bzz! Bzz!”, cățelii „Ham-ham”, pisicile „Miau-miau”... totul a prins viață.

Și uite așa, de atunci, oamenii spun despre INTERJECȚIE că este partea de vorbire, care exprimă o stare sufletească, o poruncă, un îndemn, imită sunete sau zgomote din natură din natură.

În ceea ce privește PREPOZIȚIA, se pare că acesteia i s-a pocit numele mult timp. În loc de PREPOZIȚIE, i se spunea aproape mereu PROPOZIȚIE. Mai mult, aceasta constatase că în urma călătoriei pe care o avusese ADVERBUL prin acest ținut, oamenii știau să spună doar „acolo” sau „aici” când doreau să exprime de exemplu, „pe masă”, „sub pat”, „în spatele grădinii”, „împrejurul curții” etc. Limbajul lor era așa sărăcăcios, încât aceasta a decis să le dea două daruri foarte importante: PREPOZIȚIILE SIMPLE (*pe, la, spre, cu, prin, pentru* etc) și PREPOZIȚIILE COMPUSE (*de la, până la, fără de, dispre* etc.), ajutându-i să își îmbogățească limbajul.

Oamenii au acceptat darurile cu mult entuziasm și așa PREPOZIȚIA a devenit o parte de propoziție de care oamenii nu s-au mai putut despărți niciodată.

CONJUNCȚIA a observat, în schimb, un alt fenomen straniu în comunicarea oamenilor din Tărâmul părților de vorbire neflexibile: vorbeau în propoziții scurte, sacadate și fără o legătură firească între ele.

Conjunția, din fire, era mai profesoară. Ar fi vrut ca toți oamenii din împărăție să știe să vorbească în limba română cât mai corect. Așadar, a luat decizia să-i împartă pe cetățeni în două mari grupe pentru a-i învăța cum să facă legătura dintre cuvinte: grupa COORDONATOARE și GRUPA SUBORDONATOARE.

Cei din grupa COORDONATOARE au învățat că anumite cuvinte leagă părți de propoziție sau propoziții care nu depind una de alta, pe când cei din grupa SUBORDONATOARE au aflat că unele cuvinte leagă o propoziție secundară de alta principală.

Mai mult, prima echipă a învățat că atunci când folosim cuvinte pentru a asocia obiecte, acțiuni și calități, folosim CONJUNȚII COPULATIVE (și, nici), dacă vrem să legăm idei între care se stabilesc raporturi de opoziție, ne folosim de CONJUNȚII ADVERSATIVE (dar, iar, însă, ci), când vrem să exprimăm ideea de excludere reciprocă a obiectelor, calităților sau acțiunilor, atunci folosim CONJUNȚIILE DISJUNCTIVE (sau, ori, fie) și atunci când vrem să exprimăm o concluzie ce derivă dintr-o altă idee, utilizăm CONJUNȚIILE CONCLUSIVE. Cât de multe informații prețioase au aflat membrii din prima echipă...

Cea de-a doua grupă, SUBORDONATOARE, a aflat că pentru a lega o propoziție principală de una secundară, pot folosi CONJUNȚII NECIRCUMSTANȚIALE (că, cum, dacă, să), care introduc subiective, predicative, completive sau atributive ori CONJUNȚII CIRCUMSTANȚIALE (până ce, fără să, fiindcă, ca să etc.)

După ce s-a asigurat că toți au înțeles cum se leagă propozițiile între ele, CONJUNȚIA a decis să facă schimb între grupe pentru ca la final toată lumea să știe să vorbească corect. Și uite așa, oamenii au început să folosească în loc de cuvinte sacadate, propoziții și fraze care au căpătat o semnificație aparte, au inserat emoții în propriul limbaj, făcând din comunicare un fenomen complex. În acest fel, a fost din ce în ce mai evidentă importanța celor trei surori pentru întreaga împărăție, trecând cu succes testul impus de tatăl lor.

.....
.....
.....

La finalul probelor impuse, împăratul Morfologie și-a strâns toți copiii pentru a discuta cele întâmplate și a da verdictul final.

Voi ce credeți, dragi elevi, pe cine a ales moștenitor? Voi pe cine ați fi ales dacă ați fi fost în locul împăratului? Care parte de vorbire credeți că este cea mai importantă? De ce?

INTERJECȚIA, CONJUNCȚIA ȘI PREPOZIȚIA

CHESTIONAR DE PERCHEZIȚIE

1. ALEGEȚI VARIANTA CORECTĂ:

A. Ce caracteristică aveau în comun interjecția, prepoziția și conjuncția?

- a) Erau toate părți de vorbire flexibile
- b) Nu își schimbau forma în funcție de context
- c) Fiecare avea același rol în propoziție

B. Care a fost darul oferit de Prepoziție oamenilor?

- a) Verbe flexibile
- b) Propoziții lungi
- c) Prepoziții simple și compuse

C. Ce tip de conjuncții leagă propoziții secundare de cele principale?

- a) Conjuncțiile disjunctive
- b) Conjuncțiile subordonatoare
- c) Conjuncțiile adversative

D. Ce rol au conjuncțiile copulative?

- a) Leagă idei opuse între ele
- b) Leagă părți de propoziție de același fel
- c) Leagă o propoziție principală de una secundară

2. COMPLETEAZĂ PROPOZIȚIILE CU INFORMAȚIILE CORECTE:

a. Prin interjecția se pot exprima senzații, sentimente, _____ sau se pot imita sunete din natură, purtând numele de _____.

b. Prepoziția leagă cuvintele dintr-o propoziție, folosind prepoziții simple, precum _____ (2 exemple) sau compuse, precum _____ (două exemple).

c. Conjuncția subordonatoare introduce propoziții secundare folosind cuvinte, precum _____ (două exemple).

3. ÎNCERCUIEȘTE VARIANTA CORECTĂ (ADEVĂRAT/FALS)

- a. Interjecția este partea de vorbire care exprimă doar sunete din natură. (A/F)
- b. Prepoziția ajută la formarea propozițiilor prin legarea între ele a două propoziții independente. (A/F)
- c. Conjuncția poate introduce atât propoziții coordonate, cât și subordonate. (A/F)
- d. Prepoziția este o parte de vorbire flexibilă, adică își schimbă forma în funcție de context. (A/F)

e. Conjunțiile copulative leagă părți de propoziție sau propoziții opuse.(A/F)

4. EXPLICĂ ÎN 3-4 PROPOZIȚII CUM A DEMONSTRAT FIECARE DINTRE CELE TREI SURORI IMPORTANȚA SA ÎN POVESTE.

MORFOLOGIA PRIN JOC

Substantivul

Prin parcurgerea acestor jocuri didactice, elevii vor fi capabili să:

- ✓ Să definească corect substantivul
- ✓ Să diferențieze substantivul comun de substantivul propriu, pe baza elementelor definitorii fiecărei categorii în parte
- ✓ Să clasifice substantivele după gen
- ✓ Să clasifice substantivele după număr
- ✓ Să diferențieze substantivele după caz

Afișul

Obiectiv: să definească corect substantivul

Materiale: litere printate, benzi din hârtie, coală A1, lipici, carioci.

Descrierea jocului: Elevii sunt împărțiți pe echipe. Echipele se pot forma prin vecinătate sau utilizând anumite criterii (vezi jocuri pentru formarea echipelor). Fiecare echipă primește litere care formează un cuvânt sau o sintagmă cheie din cadrul definiției substantivului. Sarcina echipei este să lipească literele pe o bandă orizontală și să descopere cuvântul cheie. De exemplu, o echipă primește literele care vor forma sintagma „parte de vorbire”, a doua echipă primește literele pentru cuvântul „exprimă”, a treia echipă primește literele pentru sintagma „fenomene ale naturii”, alte echipe primesc litere care vor forma cuvinte, precum: *obiecte, ființe, sentimente, locuri, evenimente*. După descoperirea cuvântului-cheie și lipirea lui pe banda orizontală, fiecare echipă prezintă cuvântul-cheie. Profesorul întreabă elevii ”Ce este substantivul?” și solicită acestora să se folosească de cuvintele cheie descoperite. Întrebarea este scrisă pe o coală mare, pe care elevii vor lipi cuvintele-cheie, în ordine, alcătuind un afiș cu definiția substantivului.

Observații: În această manieră, elevii vor învăța prin descoperire. Acest joc va crea o atmosferă plăcută și va încuraja lucrul în echipă. De asemenea, asocierea lecției cu jocul va stimula memoria și atenția. Acest joc se poate utiliza atât la clasele primare, cât și la elevii din clasele gimnaziale. Este recomandat ca afișul să fie amplasat la vedere.

Ghicește

Obiectiv: să diferențieze substantivul propriu de substantivul comun

Materiale: coli A4, carioci

Descrierea jocului: Elevii sunt împărțiți pe echipe. Fiecare echipă are sarcina de a realiza două carduri. O coală A4 este împărțită în două, pe o parte este scris „substantiv propriu”, pe cealaltă parte este scris „substantiv comun”. Fiecare echipă își va alege un nume de echipă și un raportor. Profesorul notează pe tablă numele echipelor. Profesorul va spune un substantiv și fiecare echipă prin raportorul său va ridica, după ce s-au consultat, în același timp cardul corespunzător (ex. dacă substantivul spus de profesor este substantiv propriu va ridica cardul cu substantiv propriu). Pentru fiecare răspuns corect, echipa primește un punct. Câștigă echipa care are cele mai multe puncte. Echipa care trișează va pierde din punctele câștigate.

Lumea înconjurătoare

Obiectiv: să definească corect substantivul

Materiale: imagini, lipici, coli A4, foarfecă, coala A1

Descrierea jocului: Elevii vor fi împărțiți în echipe. Fiecare echipă primește o planșă cu imagini care fac parte dintr-o anumită categorie (animale, mâncare, sporturi, locuri, legume, fructe etc). Sarcina echipei este să decupeze imaginile și să le lipească pe o coală A4. Elevii trebuie să descopere din ce categorie fac parte imaginile primite. Sarcina poate fi contratimp. Fiecare echipă își prezintă planșa. Profesorul va sublinia că toate aceste cuvinte sunt substantive și va solicita elevilor să ofere și alte exemple de substantive din categoria prezentată. După ce toate echipele au prezentat planșele și au oferit și alte exemple de cuvinte, profesorul începe propoziția „substantivul exprimă...”, iar elevii vor continua, spunând în cor, pe echipe, categoria descoperită. Toate planșele A4 se vor lipi pe o coală mare, într-un loc vizibil.

Observații: Modalitatea vizuală va stimula memoria și atenția. În plus, acest exercițiu dezvoltă și îmbogățește vocabularul elevilor.

Recomandări: Imaginile pentru fiecare categorie de substantive pot fi printate de pe site-ul <https://ro.pinterest.com/>.

Să ne cunoaștem

Obiectiv: să enumere substantive proprii, menționând nume de persoane, de străzi, de orașe, județe, țări etc.

Materiale: carte de vizită

Descrierea jocului: Elevii sunt rugați să se prezinte (numele, numele părinților, strada unde locuiesc, numele orașului, județului, țării, strada unde se află școala etc) de fiecare dată, accentuându-se că acestea sunt substantive proprii. După prezentarea orală, fiecare elev va confecționa propria sa carte de vizită. În acest fel se amintește că orice substantiv propriu se scrie cu majusculă.

Ghicește

Obiectiv: să diferențieze substantivul propriu de substantivul comun

Materiale: coli A4, carioci

Descrierea jocului: Elevii sunt împărțiți pe echipe. Fiecare echipă are sarcina de a realiza două carduri. O coală A4 este împărțită în două, pe o parte este scris „substantiv propriu”, pe cealaltă parte este scris „substantiv comun”. Fiecare echipă își va alege un nume de echipă și un raportor. Profesorul notează pe tablă numele echipelor. Profesorul va spune un substantiv și fiecare echipă prin raportorul său va ridica, după ce s-au consultat, în același timp cardul corespunzător (ex. dacă substantivul spus de profesor este substantiv propriu va ridica cardul cu substantiv propriu). Pentru fiecare răspuns corect, echipa primește un punct. Câștigă echipa care are cele mai multe puncte. Echipa care trișează va pierde din punctele câștigate.

Tombola

Obiectiv: să diferențieze substantivele după număr

Materiale: imagini cu un obiect și imagini cu mai multe obiecte

Descrierea jocului: Imaginile cu unul și mai multe fructe/legume/mașini se pun într-un coș. Se decupează tot atâtea imagini câți elevi sunt. Fiecare elev extrage o imagine. Posibilitatea este ca un elev să extragă un singur fruct/legumă, o imagine cu două fructe/legume sau o imagine cu mai multe fructe/legume. După extragere, profesorul invită fiecare elev să verbalizeze ce „a câștigat la tombolă”. Elevii vor fi îndrumați să spună „Eu am o

portocală...Eu am două portocale...Eu am mai multe portocale”. Se asociază de fiecare dată cu numărul singular și numărul plural. Se recomandă să se folosească și imaginile cu mai mult de două fructe/legume pentru ca elevii să nu creadă că numărul plural înseamnă doar două obiecte. După stabilirea clară a ceea ce înseamnă număr singular și plural, elevii sunt invitați să formeze echipe, cei care au extras substantive la numărul singular să formeze o echipă, iar cei care au extras substantive la numărul plural, o altă echipă. Dacă numărul membrilor unei echipe e prea mare, se pot forma echipe după criterii, precum: fructe la singular, fructe la plural, legume la singular, legume la plural, mașini la singular, mașini la plural.

Echipele formate au sarcina să găsească cât mai multe substantive la numărul singular sau plural, într-un timp de 2 minute. Se dezvoltă astfel spiritul competitiv și se verifică dacă elevii au înțeles.

Recomandare pentru imagini: <https://ro.pinterest.com/>

Revanșa

Obiectiv: să diferențieze substantivele după gen

Materiale: imagini cu un obiect și imagini cu două obiecte

Descrierea jocului: Se pot utiliza imaginile de la activitatea anterioară, imagini cu un singur fruct/legumă/mașină și imaginile cu două fructe/legume/mașini. Dacă aveți mai mulți elevi în clasă, acestea se pot repeta. Elevii participă din nou la tombolă și extrag câte un card din coș. De data aceasta nu se mai folosesc și cardurile cu mai multe fructe/legume. După extragere, elevii au trei minute la dispoziție să ridice cardurile și să facă perechi cu colegul care a extras același fruct, legumă, mașină. După formarea de perechi, fiecare pereche este invitată să spună ce a extras. Elevii sunt îndrumați să formuleze „Eu am o roșie...eu am două roșii”- profesorul notează pe tablă, accentuând sintagma „o-două”. O altă pereche va avea „un castravete...doi castraveți”, iar o alta va avea un măr...două mere” etc. Se asociază fiecare sintagmă cu genul corespunzător. Perechile de elevi sunt invitate să formeze echipe în funcție de genul substantivelor pe care le-au extras. Se vor forma astfel trei echipe. În echipele nou formate, elevii vor găsi contratimp cât mai multe substantive la genul feminin, masculin și neutru. Câștigă echipa care a găsit cele mai multe substantive. Învățarea genului prin numărare este o modalitate concretă prin care elevii vor memora mai ușor regula. În plus, imaginile folosite au un impact vizual puternic, iar lucrul în echipă și asocierea cu o activitate plăcută va spori gradul de atenție.

Adevărat sau fals!

Obiectiv: să diferențieze substantivele după fel, gen, număr

Materiale: bilete cu substantive

Descrierea jocului: Elevii sunt împărțiți pe grupe. Echipele sunt invitate să își aleagă un nume. Profesorul scrie pe tablă numele echipelor. La acest exercițiu pot participa toți elevii. Prin acest exercițiu, profesorul verifică într-o modalitate atractivă dacă elevii au înțeles. Acest joc poate deveni și o formă de evaluare orală, fără ca elevul să simtă presiunea evaluării. Regula jocului este ca fiecare membru al echipei să iasă în față și să răspundă prin „Adevărat” sau „Fals” la întrebarea profesorului. Dacă răspunde corect, echipa sa va primi un punct. Dacă echipele nu au un număr egal de participanți, profesorul poate echilibra situația alegând elevii care vor răspunde (evaluare). Pentru a nu fi acuzat că favorizează vreo echipă, profesorul extrage un bilețel pe care este scris un substantiv și întreabă elevul, de exemplu „Substantivul «scaun» este substantiv propriu, gen neutru, nr. plural?”, iar elevul va răspunde doar cu „Adevărat” sau „Fals”. Câștigă echipa care a acumulat cele mai multe răspunsuri corecte. În acest spirit de competiție, elevii sunt atenți și dornici să răspundă corect. Deoarece probabilitatea de a răspunde corect este de 50%, fără a cunoaște neapărat răspunsul, se recomandă analiza ulterioară a substantivelor pentru o însușire temeinică.

Bingo

Obiectiv: să diferențieze substantivele după fel, gen, număr

Materiale: bilete cu substantive

Descrierea jocului: Elevii sunt împărțiți pe grupe. Echipele sunt invitate să își aleagă un nume. Profesorul scrie pe tablă numele echipelor. La acest exercițiu pot participa toți elevii. Prin acest exercițiu, profesorul verifică într-o modalitate atractivă dacă elevii au înțeles. Acest joc poate deveni și o formă de evaluare orală, fără ca elevul să simtă presiunea evaluării. Regula jocului este ca fiecare membru al echipei să extragă pe rând un bilet cu un substantiv. Sarcina este să analizeze substantivul (fel, nr., gen). De data aceasta nu profesorul va fi cel care va evalua corectitudinea răspunsului, ci membrii echipei. După ce elevul din grup a analizat cu voce tare substantivul, colegii din echipă vor striga „Bingo”, dacă analiza este

corectă. Vor evalua spontan, fără a discuta între ei. Dacă au evaluat corect răspunsul, primesc un punct, dacă au strigat „Bingo” și analiza nu este corectă, vor pierde un punct. Această poate fi și o modalitate de interevaluare.

Tu întrebi...tu răspunzi...

Obiectiv: să identifice corect cazurile substantivului

Materiale: carduri cu propoziții pentru fiecare caz

Descrierea jocului: Elevii sunt împărțiți în 5 echipe. Fiecare echipă primește un card cu propoziții de la fiecare caz. Profesorul numește echipele după cele cinci cazuri ale substantivului. Sarcina echipei „Nominativ” este să găsească în fiecare propoziție substantivul care răspunde la întrebarea „Cine?”. Sarcina echipei „Genitiv” este să găsească substantivele care răspund la întrebările „al/a/ai/ale cui?”. Sarcina echipei „Dativ” este să găsească substantivele care răspund la întrebarea „Cui?”. În cazul echipei „Acuzativ” trebuie să găsească substantivele care răspund la întrebările „pe cine, ce, unde, când, cum, încotro, etc. Aici se explică că întrebarea „ce” poate avea în față prepoziții- „cu ce, din ce, pe ce, de ce, pentru ce”. Echipa „Vocativ” trebuie să găsească substantivele care exprimă o strigare, o chemare, o adresare directă. Se atrage atenția că elevii trebuie să găsească substantive care răspund la aceste întrebări nu alte cuvinte care exprimă acțiuni, trăsături etc. După ce au rezolvat sarcina, un raportor al grupului prezintă grupului lărgit. Elevii sunt îndrumați să pună întrebarea și să răspundă cu substantivul. Se corectează și se explică greșelile.

Casa substantivelor

Obiective: - să ofere exemple de substantive, având la bază criteriile date;

- să analizeze substantivele după gen, număr

Materiale: fișă „casa substantivelor”

Descrierea jocului: Elevii sunt împărțiți în 4 echipe. Fiecare echipă primește o fișă. Fișa conține imaginea unei case compuse din mai multe camere (dormitor, sufragerie, baie, bucătărie). Elevii din fiecare grup au sarcina să găsească cât mai multe „substantive din bucătărie”, „substantive din baie”, „substantive din dormitor”, „substantive din sufragerie”.

Raportorul grupului enumeră substantivele găsite. Fiecare membru își alege două-trei substantive pe care le analizează.

MATERIALE

<i>P</i>	<i>A</i>	<i>R</i>	<i>T</i>	<i>E</i>					
<i>D</i>	<i>E</i>								
<i>V</i>	<i>O</i>	<i>R</i>	<i>B</i>	<i>I</i>	<i>R</i>	<i>E</i>			
<i>C</i>	<i>A</i>	<i>R</i>	<i>E</i>						
<i>E</i>	<i>X</i>	<i>P</i>	<i>R</i>	<i>I</i>	<i>M</i>	<i>Ā</i>			
<i>F</i>	<i>I</i>	<i>I</i>	<i>N</i>	<i>T</i>	<i>E</i>				
<i>F</i>	<i>E</i>	<i>N</i>	<i>O</i>	<i>M</i>	<i>E</i>	<i>N</i>	<i>E</i>		
<i>A</i>	<i>L</i>	<i>E</i>							
<i>N</i>	<i>A</i>	<i>T</i>	<i>U</i>	<i>R</i>	<i>I</i>	<i>I</i>			
<i>O</i>	<i>B</i>	<i>I</i>	<i>E</i>	<i>C</i>	<i>T</i>	<i>E</i>			
<i>S</i>	<i>E</i>	<i>N</i>	<i>T</i>	<i>I</i>	<i>M</i>	<i>E</i>	<i>N</i>	<i>T</i>	<i>E</i>
<i>L</i>	<i>O</i>	<i>C</i>	<i>U</i>	<i>R</i>	<i>I</i>				
<i>E</i>	<i>V</i>	<i>E</i>	<i>N</i>	<i>I</i>	<i>M</i>	<i>E</i>	<i>N</i>	<i>T</i>	<i>E</i>

AICI LIPESC CUVÂNTUL CHEIE

AICI LIPESC CUVÂNTUL CHEIE

Carte de vizită

Nume:.....

Prenume:.....

Nume părinți:.....
.....

Adresa:.....
.....

Numele școlii:.....

Adresa școlii:.....

MASĂ	SCAUN	BIROU	CALCULATOR	PAT	CANAPEA	OGLINDĂ
CAIETE	CREION	CULOARE	MAPĂ	GHIOSDAN	GEANTĂ	MANUALE
CANĂ	FARFURII	LINGURI	FURCULIȚE	CASTRON	PÂINE	PROSOP
CAI	VACĂ	OI	RINOCER	GĂINI	PORCI	CAL
ANA	SIRET	JIU	BRAȘOV	BUCUR	BUCURIE	VESELIE
COȘ	BLUZĂ	BLUGI	CĂMĂȘI	HAINĂ	FULAR	CĂCIULI
ROȘII	ARDEI	MORCOV	VARZĂ	FRUCTE	CĂPȘUNI	BANANĂ
URS	TIGRU	ELEFANT	MAMA	TATA	CASĂ	MUNTE
LALEA	LALELE	GHIOSCEI	FRANȚA	ITALIA	MAROC	BUCUREȘTI
DINTE	OBRAZ	GURĂ	NAS	OCHI	DEGETE	MÂNĂ
VECIN	PREOT	PROIECT	TEME	ARAGAZ	FRIGIDER	SANIE
ZAR	JOC	FLORI	CALENDAR	TABLOU	FRUCT	PARĂ
OASE	AVION	MAȘINĂ	AUTOBUZ	TREN	BICICLETĂ	BARCĂ
CĂINI	PISICĂ	CRETĂ	DANS	ROMÂN	DIANA	FRANCEZ
FLORIN	FURIE	FURNICĂ	FOARFECE	FANFARĂ	PARADE	IMN
COPAC	PLANTE	IEPURE	INELE	INIMĂ	IRINA	IBRIC
RAȚĂ	REN	TRACTOR	ÎNGERI	COPII	VASILE	ION
ZI	NORI	FURTUNĂ	STELE	ASIA	EUROPA	IRAK
VARĂ	VULTUR	PASTILE	PAPAGAL	POPOR	ARGEȘ	ROȚI
CARTE	STILOU	MESE	OU	DAN	GHETE	MĂR
BURTĂ	RAC	MERE	BANI	ENE	FAG	LEU
CĂȘTI	PICIOARE	SOLNIȚĂ	GUTUI	BANCĂ	ELICOPTER	CÂNTEC
ISTORIE	AVENTURI	DORINȚE	AMINTIRI	MACI	SAT	TELEFON
ȘCOLAR	PERIUȚĂ	COCOȘ	RĂZVAN	CIZMĂ	RODII	FLORI
PANTOFI	CORP	CADOU	NUCI	BARZĂ	ELICE	FULG
CAZ	CARIE	REGRET	PĂRERI	COCOR	CARNET	FERESTRE
CEZAR	POMI	CAPETE	BOL	BANDĂ	PALMIER	MUSTAȚĂ
ȚÂNȚAR	PERNE	MORCOVI	MIROS	RAMĂ	PĂMÂNT	LAURA
PANOU	BORCANE	COVOR	FRUMUSEȚE	MĂRINIMIE	INTERES	TURC
GUMĂ	SERGIU	GHIVECI	MĂNER	ȘIFONIER	ILINCA	APĂ
ICOANĂ	SAC	SUPORT	CONSUMAȚIE	TOCĂ	PICIOARE	LILIA
CÂNTAR	MURĂTURI	DOZĂ	MINCIUNI	IUȚEALĂ	SUC	COSTEL

<p>NOMINATIV</p>	<p>Băiatul aleargă în parc. Alina colorează frumos. Ciuboțica-cucului este o plantă medicinală. Cluj-Napoca este un oraș modern. Prunele sunt sănătoase. Trenulețul face „tuc-tuc”.</p>
<p>GENITIV</p>	<p>Patinele sunt ale fetei. Elevii clasei au plecat acasă. Acestea sunt notele băiatului. Paltonul este al Mariei. Rochia din dulap este a mătușii. Ale Soniei au fost cele mai interesante.</p>
<p>DATIV</p>	<p>I-am dat Andreei o scrisoare. Andrei îi oferă mamei sale un cadou. -Cinste profesorilor! I-am cerut colegei mele un creion. Băiatului îi este frică de profesorul de matematică. Unui prieten i s-a făcut rău în excursie.</p>
<p>ACUZATIV</p>	<p>Grădina cu trandafiri a înflorit. Cartea de gramatică este împrumutată. Strugurii din vie s-au copt. Gândulei este la desert. Prăjitura este cu miere. Cadourile sunt pentru miri.</p>
<p>VOCATIV</p>	<p>-Carina, mănâncă mai repede! -Tată, bine te-am găsit! - Mămico, lasă mâncarea și mai odihnește-te! -Fetițo, nu înțelegi ce spun? -Băieților, adunarea la careu! -Marcel, liniște!</p>

CASA SUBSTANTIVELOR

SUBSTANTIVE DIN SUFRAGERIE

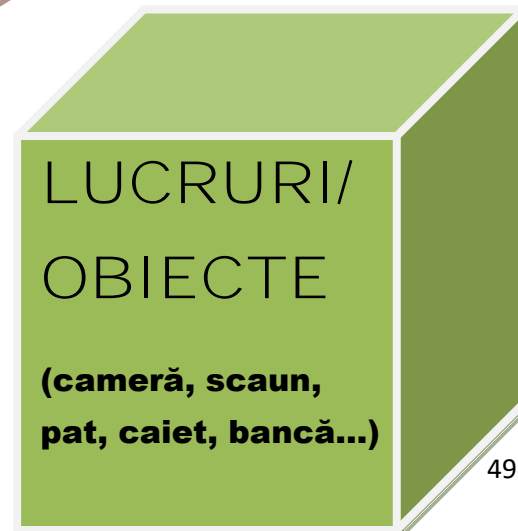
SUBSTANTIVE DIN DORMITOR

SUBSTANTIVE DIN BAIE

SUBSTANTIVE DIN BUCĂTĂRIE

SUBSTANTIVUL

PARTEA DE VORBIRE CARE DENUMEȘTE

Adjectivul

După parcurgerea acestor exerciții, elevii vor fi capabili să:

- ✓ Să definească adjectivul, pe baza exemplurilor date
- ✓ Să identifice corect gradele de comparație ale adjectivului
- ✓ Să facă acordul corect între substantiv și adjectiv

Eu

Obiectiv: să definească adjectivul, pe baza exemplurilor date;

Materiale: planșă cu silueta unui copil

Descrierea jocului: Profesorul solicită elevilor să completeze în dreptul fiecărei părți a corpului o însușire, trăsătură, caracteristică despre propria persoană, fizică sau morală. Se folosesc mai multe sinonime. La final, fiecare elev se prezintă. Profesorul îndrumă elevii ca atunci când se prezintă să spună și partea corpului descrisă, de exemplu ochi frumoși, picior subțire, cap rotund etc. Profesorul subliniază faptul că aceste caracteristici se numesc adjective și accentuează că un adjectiv stă întotdeauna pe lângă un substantiv (cap rotund, picior subțire etc).

Cuvinte ordonate

Obiectiv: să definească adjectivul, ordonând cuvintele date corespunzător.

Materiale: cuvinte

Descrierea jocului: Elevii sunt împărțiți în echipe. Fiecare echipă primește un set de cuvinte, pe care trebuie să le pună în ordine și să descopere o

propoziție (definiția, forma, exemple). Raportorul echipei citește propoziția obținută. Se discută și se explică în grupul lărgit.

Pizza

Obiectiv: să ofere exemple de adjective, bazându-se pe criterii, de tipul: formă, gust, mărime, textură sau culoare

Materiale: imagini cu felii de pizza

Descrierea jocului: Elevii sunt împărțiți în echipe. Numărul echipelor se formează în funcție de numărul elevilor. Fiecare echipă trebuie să contribuie la pregătirea unei pizza. Echipele primesc câte o felie de pizza din hârtie. Membrii echipei au sarcina să găsească și să scrie pe felia primită cât mai multe adjective care să descrie o pizza. O echipa va scrie adjective referitoare la gust (bună, gustoasă, delicioasă etc), alte echipe vor scrie adjective referitoare la formă (pizza rotundă, pătrată etc), textură (crocantă, moale, tare etc), mărime (mare, mică, medie etc). La sfârșit toate feliile de pizza vor fi lipite într-una singură. Acest exercițiu se poate face și cu alte obiecte, ființe, în funcție de eveniment. De Halloween se poate utiliza un dovleac, de Crăciun se poate împodobi un brad cu adjective, de Paști se pot încondeia ouă cu adjective care descrie fie forma, mărimea, gustul, culoarea etc.

Tombola însușirilor

Obiective: - să ofere exemple de adjective, pe baza imaginilor sau cuvintelor date

- să realizeze acordul corect cu substantivul

Materiale: imagini, adjective opuse

Descrierea jocului: Fiecare elev extrage o imagine sau un cuvânt care ilustrează/denumește o însușire. Imaginile/cuvintele prezintă însușiri opuse (ex. curat-murdar). Fiecare elev citește însușirea extrasă și face pereche cu elevul care a extras adjectivul opus. Fiecare pereche are sarcina de a alcătui propoziții cu adjectivele opuse. În acest fel, se verifică dacă elevii fac acordul corect între adjectiv și substantiv.

Recomandare pentru imagini: <https://ro.pinterest.com/>

Zarul culorilor

Obiective:- să ofere exemple de substantive, pornind de la culorile regăsite pe zar

- să facă acordul corect între substantiv și adjectiv

Materiale: un cub cu fațete colorate

Descrierea jocului: Se formează șase echipe. Un membru al echipei dă cu zarul. În funcție de culoarea care a picat, membrii echipei trebuie să găsească substantive (obiecte, ființe) care pot avea culoarea respectivă. Se dă cu zarul până când toate echipele au o culoare diferită. Se urmărește realizarea acordului între substantiv și adjectiv.(ex. rac roșu, bluză roșie etc).

La licitație

Obiectiv: să identifice corect gradele de comparație ale adjectivului, pornind de la informațiile de pe bilețelele date;

Materiale: bilete cu informații despre gradele de comparație

Descrierea jocului: Elevii sunt împărțiți în 6 echipe. Fiecare echipă trebuie să descrie un produs alimentar, de exemplu ciocolata, folosind cât mai multe

adjective la gradul de comparație primit. Sarcina se rezolvă contratimp. Timpul de lucru se stabilește de profesor, în funcție de nivelul clasei. Prima echipă primește pe un bilet gradul de comparație „Pozitiv”, a doua echipă „Comparativul de superioritate”, a treia „Comparativul de egalitate”, a patra „Comparativul de inferioritate”, a cincea „Superlativul relativ”, iar a șasea echipă „Superlativul absolut”. Pe fiecare bilet este descris gradul de comparație și sunt oferite exemple. După ce membrii echipei vor găsi cât mai multe adjective la gradul de comparație primit, începe „Licitația”. Are cuvântul prima echipă, prin raportorul ei. Elevii sunt îndemnați ca în prezentarea lor, adjectivul să însoțească substantivul (*ciocolată bună, ciocolată amară, ciocolată gustoasă* etc). Se numără câte adjective au găsit și dacă sunt la gradul de comparație primit. Profesorul explică întregului grup gradul de comparație pozitiv. Se procedează la fel și cu celelalte echipe. Licitația este câștigată de echipa care a găsit cele mai multe adjective. Aceasta primește ciocolata.

Idolul meu

Obiectiv: să redea principalele caracteristici ale adjectivului, pe baza imaginilor date;

Materiale: imagini cu personaje din desene animate sau vedete

Descrierea jocului: Elevii sunt rugați să aducă o imagine cu un personaj preferat de desene animate sau poza unei vedete de film, muzică. Fiecare elev primește sarcina de a descrie personajul preferat, utilizând cât mai multe adjective, la toate gradele de comparație. Această sarcină se poate efectua oral sau în scris.

MATERIALE

ADJECTIVUL	ESTE	PARTEA	DE	VORBIRE
CARE	EXPRIMĂ	ÎNSUȘIREA	UNUI	SUBSTANTIV.

ADJECTIVUL	POATE	EXPRIMA	ÎNSUȘIREA	UNEI
FIINȚE	SAU	ÎNSUȘIREA	UNUI	OBIECT.

ADJECTIVUL	ÎNSOȚEȘTE	UN	SUBSTANTIV	CU
CARE	SE	ACORDĂ	ÎN	GEN,
NUMĂR,	CAZ.			

ADJECTIVELE	POT	FI	SIMPLE	ȘI
COMUSE.				

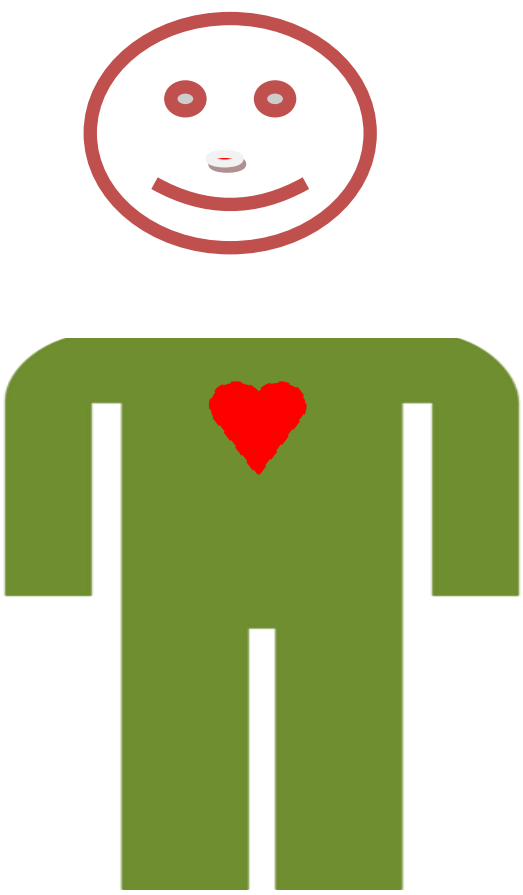
ADJECTIVELE	SIMPLE	SUNT	FORMATE	DINTR-UN
-------------	--------	------	---------	----------

SINGUR	CUVÂNT:	BUN	ÎNALT	FRUMOS
--------	---------	-----	-------	--------

ADJECTIVELE	COMPUSE	SUNT	FORMATE
DIN	DOUĂ	CUVINTE:	CUMSECADE
ALB-GĂLBUI	BINECRESCUT	NORD-AMERICAN	DACOROMÂN

Numele

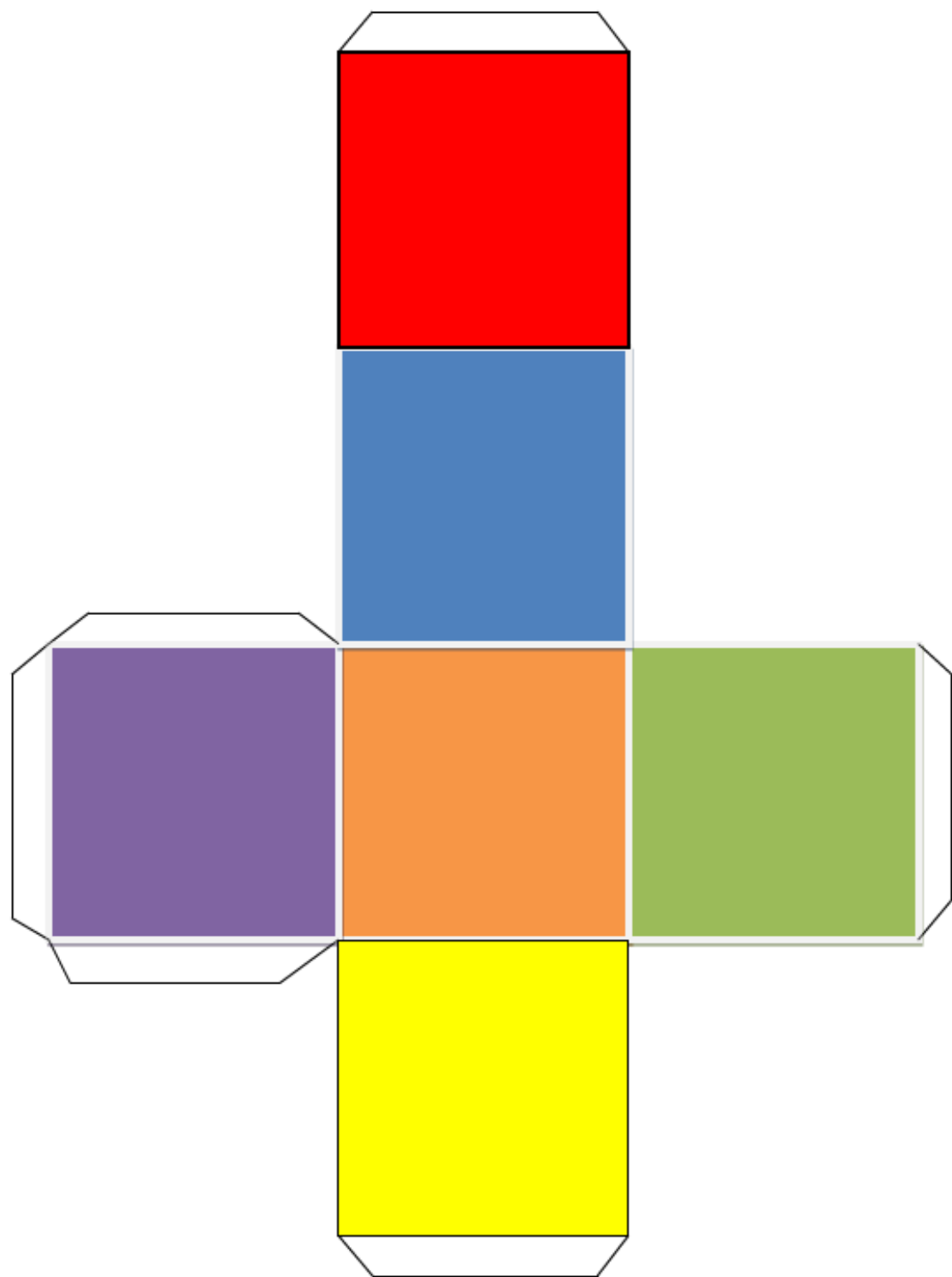
.....

The image shows a simple, stylized drawing of a person. The head is a red circle with two red dots for eyes and a red curved line for a smile. The body is a green, blocky shape with a red heart on the chest. The drawing is centered on a white background within a black rectangular frame.

multe	vesel	bun	înnoptat
puține	murdar	stricat	ud
tânăr	curat	crud	uscat
bătrân	lung	copt	plin
înalt	scurt	separat	gol
scund	subțire	înalt	tare
supărat	gros	năzdrăvan	moale
dulce	greu	ușor	cald
acru	tare	moale	rece
mic	mare	delicat	vicios
aspru	neted	deschis	închis
urât	egoist	imens	mititel
dezgustător	firav	atractiv	dur
mulțumit	calm	furios	zgârcit
colorat	zbârcit	lacom	enorm
îndrăzneț	voios	larg	periculos
sălbatic	inactiv	somnoros	supărat
înalt	drăguț	slab	răutăcios
isteț	ager	egoist	entuziasmat
iute	vioi	îngust	insensibil
picant	agil	zăpăcit	clar
gălăgios	larg	caraghios	instabil

Gradul pozitiv

- ✓ enunță calitatea sau însușirea fără a o compara;
- ✓ exemple: copil **bun**, elev **silitor**, fată **frumoasă**
- ✓ Tu ești o fată frumoasă.

Comparativul de superioritate

- ✓ arată însușirea unui substantiv, folosind comparația „mai”;
- ✓ exemple: elev **mai bun**, fată **mai frumoasă**, copil **mai silitor**
- ✓ Tu ești mai interesată decât colega ta.

Comparativul de egalitate

- ✓ arată însușirea unui substantiv, folosind „la fel de”, „tot așa de”, „tot atât de”
- ✓ exemple: fată **la fel de frumoasă**, elev **la fel de silitor**, tort **tot atât de bun**
- ✓ Tu ești o fată la fel de silitoare ca sora ta.

Comparativul de inferioritate

- ✓ arată însușirea unui substantiv, folosind „mai puțin”
- ✓ exemple: tort **mai puțin gustos**, elev **mai puțin silitor**, copil **mai puțin cuminte**
- ✓ Acesta este o prăjitură mai puțin gustoasă decât cea făcută de tine săptămâna trecută.

Superlativul relativ

- ✓ arată însușirea unui substantiv, folosind „cel mai...dintre”, fiind comparată cu o altă însușire
- ✓ exemple: **cel mai gustos**, **cel mai puțin gustos**, **cel mai frumos**, **cel mai urât**
- ✓ Darius este elevul **cel mai bun** dintre toți.

Superlativul absolut

- ✓ arată însușirea unui substantiv în cel mai înalt grad, fără a fi comparată cu o altă însușire, folosind „foarte, tare, nespus de, cu totul și cu totul de, uluitor de, nemaipomenit de, extraordinar de, din cale afară de...”
- ✓ exemple: **foarte frumoasă**, **nespus de frumoasă**, **tare harnică**, **nemaipomenit de bună**
- ✓ Tu ești un băiat **nemaipomenit de inteligent**.

ADJECTIVUL

PARTEA DE VORBIRE CARE EXPRIMĂ ÎNSUȘIREA

Exemplu:
fată frumoasă
câine blând

Exemplu:
cameră curată
carte ruptă

Exemplu:
ploaie rece
vânt puternic

Pronumele personal

Prin parcurgerea acestor jocuri, elevii vor fi capabili :

- ✓ să definească pronumele personal, pe baza unor criterii date
- ✓ să identifice corect pronumele personale
- ✓ să analizeze pronumele personal după persoană și număr

Posterul

Obiectiv: să definească pronumele personal, ordonând cuvintele sau grupurile de cuvinte în mod corespunzător

Materiale: cuvinte și grupuri de cuvinte printate, coală A1, lipici, carioci

Descrierea jocului: Toți elevii clasei participă la această activitate. Băncile vor fi așezate pe mijloc, formând o masă rotundă, în jurul căreia se vor așeza elevii. Aceștia primesc materialele și au sarcina de a realiza un poster cu titlul „Pronumele personal”. Materialele constau în cuvinte și grupuri de cuvinte decupate, ce alcătuiesc definiția părții de vorbire. Sarcina elevilor este să pună în ordine cuvintele și să descopere definiția. După realizarea afișului, un elev ales de grup va prezenta posterul. Profesorul adaugă informații și explicații suplimentare.

Observații: Este recomandat ca posterul să fie amplasat la vedere.

Adevăr sau minciună

Obiectiv: să identifice corect pronumele personal

Materiale: carduri cu pronumele personale

Descrierea jocului: Elevii sunt împărțiți în echipe. Din fiecare echipă se alege un concurent prin vot sau extragere. Acest concurent se va așeza pe un scaun în fața clasei. El are sarcina de a formula o propoziție adevărată sau falsă despre el și despre colegii din echipa lui. Fiecare propoziție trebuie să conțină pronumele personale. Profesorul oferă elevului carduri cu pronumele personale. Echipa are rolul de a ghici dacă propoziția spusă reprezintă un adevăr sau o minciună. De exemplu, pe primul card este scris pronumele personal „EU”, elevul trebuie să înceapă propoziția cu acest pronume, spunând un adevăr sau o minciună

despre el. Al doilea card poate fi cu pronumele „NOI”, elevul începe propoziția cu acest pronume și spune un adevăr sau o minciună despre el și echipa sa, în cazul cardului „VOI”, concurentul formulează o propoziție despre echipa sa, coechipierii ghicesc dacă este adevărat sau fals. (EU sunt fan al echipei..., NOI suntem prieteni, VOI mâncați în oră biscuiți etc). După ce fiecare echipă și-a trimis concurentul pe scaun, profesorul subliniază că aceste cuvinte se numesc pronume personale și țin locul unor substantive, în cazul nostru, unor substantive proprii, nume de persoane.

Înlocuiește

Obiectiv: să înlocuiască substantivul cu pronumele personal adecvat

Materiale: fișe cu propoziții

Descrierea jocului: Elevii sunt împărțiți în 4 echipe. Fiecare echipă primește o fișă cu propoziții. Sarcina lor este să înlocuiască substantivul subliniat cu pronumele personal adecvat. Pentru a fi mai captivant, sarcina se poate realiza contratimp. Echipa rezolva sarcina. Tabla este împărțită în patru. După ce a rezolvat sarcina, un membru al echipei va scrie pe tablă rezolvarea. Echipa care a terminat prima a câștigat concursul.

Găsește perechea

Obiectiv: să facă acordul corect între pronume și verb (acțiune)

Materiale: carduri cu pronumele personale, carduri cu verbe

Descrierea jocului: Elevii sunt împărțiți în echipe. Fiecare echipă primește 16 carduri (8 carduri cu pronume, 8 carduri cu verbe) pentru a forma opt perechi. Sarcina poate fi contratimp. Raportorul echipei citește rezolvarea.

Adevărat sau fals

Obiective: să analizeze pronumele personal în funcție de persoană, și număr

Materiale: propoziții cu pronume personale, bile, boluri

Descrierea jocului: Elevii sunt împărțiți în echipe. Din fiecare echipă este ales un elev. Elevul poate fi ales de profesor, de colegi sau poate fi din propria inițiativă. În acest fel, elevul este evaluat prin joc. Profesorul citește pentru fiecare elev cinci propoziții și analizează

pronumele personal. Elevul trebuie să răspundă cu adevărat sau fals. Dacă a răspuns corect primește o bilă. Câștigă echipa care a acumulat cele mai multe bile.

MATERIALE

PRONUMELE	ESTE	PARTEA	DE	VORBIRE	CARE
ȚINE	LOCUL	UNUI	SUBSTANTIV.		

PRONUMELE	PERSONAL	ESTE
PRONUMELE	CARE	INDICĂ:
PERSOANA CARE VORBEȘTE EU- pers I, singular NOI- pers.I, plural	PERSOANA CU CARE SE VORBEȘTE TU- pers. a II-a, singular VOI- pers. a II-a, plural	
PERSOANA DESPRE CARE SE VORBEȘTE EL/EA- pers. a III-a, singular EI/ELE- pers. a III-a, plural		

EU	TU	EL	EA
NOI	VOI	EI	ELE

Inlocuiește substantivul subliniat cu pronumele personal adecvat.

1. George citește.
2. Copiii au plecat la mare.
3. Prietenul meu este Marian.
4. Florile sunt pentru doamne.
5. Cadoul este pentru mama.
6. Elena este sora lui.
7. Mă gândesc la colegi.
8. Darul pentru George este pregătit.

Inlocuiește substantivul subliniat cu pronumele personal adecvat.

1. Maria cântă.
2. Elevii se îndreptau către clasă.
3. Prietena mea este Anca.
4. Cadourile sunt pentru tata.
5. Copiii alergau spre George și Daniel.
6. Carmen a sosit acasa devreme.
7. Problema a fost compusă de Gelu.
8. Dana și Maria citesc.

Înlocuiește substantivul subliniat cu pronumele personal adecvat.

1. Denisa este sora mea.
2. Radu a lăsat pe masă cartea.
3. Carmen și Maria au câștigat concursul.
4. Făt-Frumos merse spre zmeu.
5. Elevii aplaudă.
6. Copiii sunt bucuroși.
7. Problema a fost rezolvată de Radu.
8. Bunicii sunt înțelepți.

Înlocuiește substantivul subliniat cu pronumele personal adecvat.

1. Elevul este harnic.
2. Mama este foarte frumoasă.
3. Florile sunt pentru învățătoare.
4. Copiii au cântat frumos.
5. Prietenii i-au sărit în ajutor.
6. Dana și Carmen sunt prietene.
7. Colegele participă la concurs.
8. Părinții sunt plecați la munte.

Exemplu de propoziții pentru „ADEVĂRAT” SAU „FALS”

În propozițiile:

✓ El joacă fotbal.

el- pronume personal, pers. a II-a, nr. singular, gen masculin- Adevărat sau Fals?

✓ Noi suntem prieteni.

noi- pronume personal, pers. a II-a, nr. plural

✓ Eu trebuie să plec la școală.

eu- pronume personal, pers. I, nr. plural

✓ El a rămas la bunici.

el- pronume personal, pers. a III-a, nr. singular, masculin

✓ Ea aruncă mingea.

ea- pronume personal, pers. a II-a, nr. singular, gen feminin

✓ Ei sunt amici.

ei- pronume personal, pers. a II-a, nr. plural

✓ Eu vreau să merg în oraș.

eu- pron. personal, pers. I, nr. plural

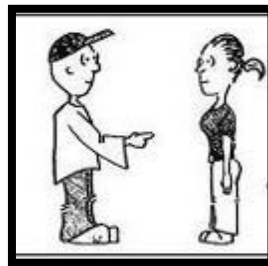
EU	CITESC	EU	SPUN
TU	CÂNȚI	TU	TACI
EL	MERGE	EL	VORBEȘTE
EA	CROȘETEAZĂ	EA	DIRIJEAZĂ
NOI	ASCULTĂM	NOI	PICTĂM
VOI	CITIȚI	VOI	DESENAȚI
EI	COLOREAZĂ	EI	MĂNÂNCĂ
ELE	CÂNTĂ	ELE	CONDUC
EU	COMPUN	EU	VĂD
TU	SPELI	TU	BEI
EL	RĂDE	EL	IUBEȘTE
EA	VORBEȘTE	EA	PRIVEȘTE
NOI	SUNTEM	NOI	ASCULTĂM
VOI	ALERGAȚI	VOI	VENIȚI
EI	COBOARĂ	EI	CAD
ELE	FUG	ELE	AU

PRONUMELE PERSONAL

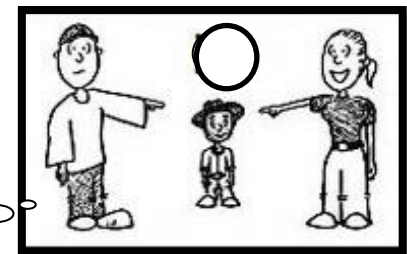
PARTEA DE VORBIRE CARE ȚINE LOCUL UNUI SUBSTANTIV

EU

TU

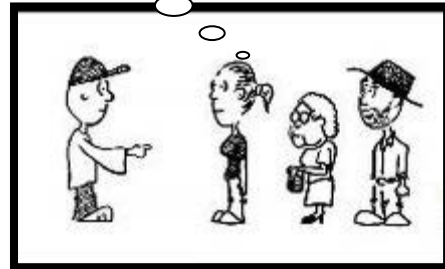

EL/EA

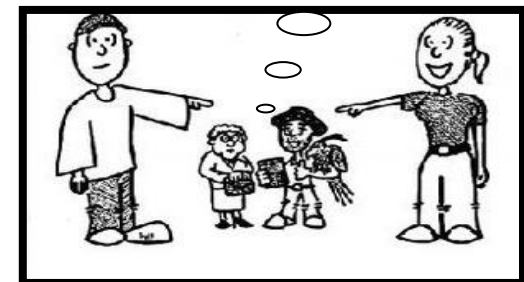
NOI

VOI

EI/ELEL

Numeralul

Prin parcurgerea acestor jocuri, elevii vor fi capabili :

- ✓ să definească numeralul ca parte de vorbire flexibilă
- ✓ să identifice tipuri de numerale, pe baza materialelor date
- ✓ să diferențieze numeralele ordinale de numeralele cardinale

Portocalele

Obiective:-să definească numeralul ca parte de vorbire flexibilă

- să realizeze distincția dintre numeralul cardinal și cel ordinal

Materiale: cretă, tablă

Descrierea jocului: Profesorul scrie pe tablă tot atâtea numere câți elevi sunt în clasă. Se începe numărătoarea și fiecare elev primește un număr. Sarcina elevilor este să memoreze numărul primit și să răspundă repede „De ce unu (numărul său) și nu patru (numărul altui coleg)!” la afirmația „Aș mânca o portocală!”. Profesorul începe jocul. Dacă elevul nu este atent și nu răspunde repede este exclus din joc, numărul său fiind tăiat de pe tablă. Pentru a nu ocupa tot timpul, jocul se poate termina când sunt excluși cinci elevi. Profesorul realizează un clasament (*primul* elev exclus a fost..., *al doilea*..., *ultimul*...). Pornind de la acest joc, se formulează definiția numeralului. Profesorul subliniază că pe tablă sunt două tipuri de numerale, cel cardinal care exprimă numere (numerele portocalelor) și cel ordinal care exprimă ordinea (clasamentul elevilor excluși din joc).

Pâinicile

Obiective: să definească numeralul, având la bază materialul-suport;

să identifice tipuri de numerale, pe baza criteriilor date;

Materiale: coli, instrumente de scris

Descrierea jocului: Elevii sunt împărțiți în patru echipe. Fiecare echipă își alege un raportor. Pe spatele raportorului se prinde o coală. Fiecare echipă va scrie pe o altă coală numerele de la 1 la 5, crescător, pe un singur rând. Prima echipă hotărăște și scrie pe spatele raportorului

său un număr din intervalul de mai sus. Celelalte echipe trebuie să ghicească ce număr au scris și spun răspunsul pe rând. Nimeni nu are voie să ofere indicii. După ce toate echipele au spus răspunsul, raportorul se întoarce pentru a se vedea numărul de pe spatele său. Echipa care a ghicit își va desena o liniuță sub numărul ghicit și are dreptul să ceară echipelor să ghicească, procedând la fel ca prima echipă. Dacă nu a ghicit nimeni, liniuța va fi desenată de prima echipă și tot prima echipă va cere celorlalte să ghicească. Când s-au desenat trei liniuțe sub un număr, acesta se transformă într-o pâinică și este încercuit. Echipa care reușește să scoată din cuptor toate pâinicile câștigă jocul. Profesorul pornește de la acest joc și formulează definiția numeralului. Se realizează un clasament și se amintește de cele două tipuri de numerale.

Afișul

Obiectiv: - să definească numeralul, pe baza grupurilor de cuvinte care alcătuiesc definiția acestuia;

- să diferențieze numeralul cardinal de numeralul ordinal;

Materiale: cuvinte și grupuri de cuvinte printate, coală A1, lipici, carioci

Descrierea jocului: Toți elevii clasei participă la această activitate. Băncile vor fi așezate pe mijloc, formând o masă rotundă, în jurul căreia se vor așeza elevii. Aceștia primesc materialele și au sarcina de a realiza un afiș cu titlul „Numeralul”. Materialele constau în cuvinte, grupuri de cuvinte decupate ce alcătuiesc definiția părții de vorbire și exemple de numerale. Elevii au sarcina de a descoperi definiția și tipurile de numerale, punând în ordine cuvintele. După realizarea afișului, un elev ales de grup va prezenta afișul. Acest joc poate fi o modalitate de recapitulare.

Observații: Este recomandat ca afișul să fie amplasat la vedere.

MATERIALE

NUMERALUL	ESTE	PARTEA	DE	VORBIRE
FLEXIBILĂ	CARE	EXPRIMĂ	O CIFRĂ,	NUMĂRUL
OBIECTELOR	SAU	ORDINEA	OBIECTELOR	NUMĂRATE.

NUMERALE	CARDINALE	PROPRIU-ZISE:	SUTĂ	MIE
MILION	MILIARD	DOI	TREI	UNU

NUMERALE	CARDINALE	MULTIPLICATIVE:	ÎNDOIT
ÎNTREIT	ÎNSUTIT	DUBLU	TRIPLU

NUMERALE	CARDINALE	DISTRIBUTIVE:	CÂTE UNUL
CÂTE DOI	CÂTE UNA	DOI CÂTE DOI	CÂTE TREI

NUMERALE	CARDINALE	COLECTIVE:	AMÂNDOI
AMÂNDOUA	TUSTREI	AMBII	TUSPATRU

NUMERALE	CARDINALE	FRAȚIONARE:	DOIME
TREI PE PATRU	DOI LA SUTĂ	SUTIME	ZECIME

NUMERALE	CARDINALE	DE APROXIMAȚIE:	DOI-TREI
SUTE ȘI SUTE	ZECI ȘI ZECI		

NUMERALE	ORDINALE	PROPRIU-ZISE:	PRIMA
CEL DINTÂI	CEA DINTÂI	AL DOILEA	PRIMUL

NUMERALE	ORDINALE	ADVERBIALE:	PRIMA OARĂ
A DOUA OARĂ	A TREIA OARĂ		

9

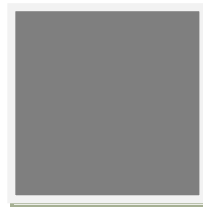
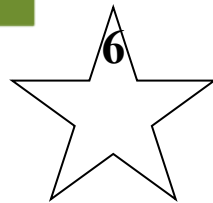
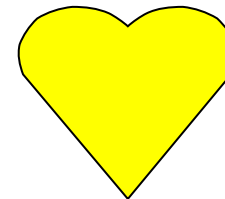
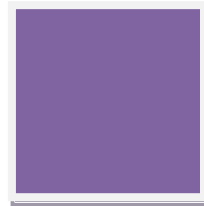
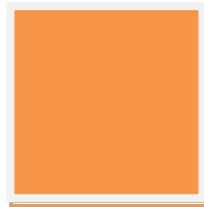
7

NUMERALUL

Partea de vorbire care arată

45

al doilea

6

Un număr

Numărul obiectelor

Ordinea obiectelor

Numărul de pe tricou este unu.

Dan a desenat trei pătrate.

A două inimă este galbenă.

67

primul

56

Verbul

Prin parcurgerea acestor jocuri, elevii vor fi capabili:

- ✓ să definească verbul prin ordonarea unor cuvinte/ grupuri de cuvinte ce alcătuiesc definiția acestuia.
- ✓ să ofere exemple de verbe, având la bază diverse categorii prestabilite;
- ✓ să identifice corect timpul verbelor
- ✓ să identifice corect modurile verbelor
- ✓ să analizeze verbe după persoană, număr, timp, mod

Afișul

Obiectiv: să definească verbul prin ordonarea unor cuvinte/ grupuri de cuvinte ce alcătuiesc definiția acestuia.

Materiale: cuvinte și grupuri de cuvinte printate, coală A1, lipici, carioci

Descrierea jocului: Toți elevii clasei participă la această activitate. Băncile vor fi așezate pe mijloc, formând o masă rotundă, în jurul căreia se vor așeza elevii. Aceștia primesc materialele și au sarcina de a realiza un afiș cu titlul „Verbul”. Materialele constau în cuvinte și grupuri de cuvinte, ce alcătuiesc definiția părții de vorbire. După realizarea afișului, un elev ales de grup va prezenta afișul. Profesorul adaugă informații și explicații suplimentare. În acest mod, profesorul începe într-o modalitate atractivă predarea lecției.

Observație: Este recomandat ca afișul să fie amplasat la vedere. Afișul se poate realiza și la sfârșitul capitolului. Elevii pot lipi pe afiș toate materialele folosite în timpul lecțiilor (modurile, timpurile, exemplele de verbe). În acest mod, „Afișul” nu mai este un joc de introducere ci devine un joc de recapitulare.

Anotimpul verbelor

Obiectiv: să ofere exemple de verbe specifice activităților/ fenomenelor fiecărui anotimp în parte

Materiale: bilete cu anotimpuri

Descrierea jocului: Elevii sunt împărțiți în patru echipe. Profesorul pregătește patru bilete cu patru anotimpuri. Un membru din fiecare echipă extrage un bilet. Sarcina este de a găsi cât mai multe verbe specifice anotimpului. Pentru a fi mai ușor, profesorul poate cere elevilor să răspundă la întrebarea: „Ce se întâmplă primăvara, vară, toamna, iarna?”. De exemplu, verbe specifice anotimpului primăvara- *înfrunzește, răsare, încolțește, înverzește*, verbe pentru anotimpul vara- *încălzește, arde, se coace*, verbe de „toamnă”- *culege, dezfrunzește, răcește, plouă, tună, fulgeră* și verbe specifice anotimpului iarna- *îngheață, ninge, se colindă, se întunecă, se răcește* etc.

Casa verbelor

Obiectiv: să ofere exemple de verbe pe baza fișei date;

Materiale: fișă „casa verbelor”

Descrierea jocului: Elevii sunt împărțiți în echipe. Fiecare echipă primește o fișă. Fișa conține imaginea unei case compuse din mai multe camere (dormitor, sufragerie, baie, bucătărie). Elevii din fiecare grup au sarcina să găsească cât mai multe „verbe din bucătărie”, „verbe din baie”, „verbe din dormitor”, „verbe din sufragerie”. Profesorul adresează întrebarea: „Ce facem...în bucătărie/în baie?” etc. Raportorul grupului enumeră verbele găsite.

Observație: Plecând de la aceste două jocuri, „Anotimpul verbelor” și „Casa verbelor”, profesorul poate realiza o clasificare a verbelor în verbe personale și verbe impersonale. Verbe date ca exemplu la „Anotimpul verbelor”, precum: *plouă, ninge, fulgeră, tună, îngheață* sunt impersonale, deoarece nu au subiect, iar verbe date ca exemplu la „Casa verbelor”, precum *gătim, mâncăm, ne spălăm* sunt verbe personale care au un subiect.

Trecut, prezent, viitor

Obiectiv: să recunoască verbele la timpul prezent/trecut/viitor

Materiale: bilete cu cele trei timpuri

Descrierea jocului: Elevii sunt împărțiți în trei echipe. Un membru din fiecare echipă extrage un bilet din cele trei timpuri. Sarcina echipei este de a descrie o zi de școală, în funcție de timpul la care se raportează, pornind de la întrebarea cheie: „Cum a fost în prima zi de școală pentru voi?”, „Cum este acum la școală?”, „Cum va fi la școală (la liceu)?” Raportorul echipei prezintă descrierea. Profesorul împarte tabla în trei și notează la fiecare

echipă (trecut, prezent, viitor) verbele utilizate; se subliniază timpul verbelor. Pentru clasele gimnaziale, aceste distincții pot fi făcute mai în profunzime, spre exemplu, se va preciza dacă este imperfect, perfectul simplu, perfectul compus etc.

Când și în ce mod...?

Obiective: - să realizeze distincția dintre modurile personale și nepersonale, prin încadrarea verbelor în categoria corepunzătoare

- să identifice corect timpurile verbelor

- să ofere exemple de verbe la modurile și timpurile indicate

Materiale: carduri cu modurile personale, nepersonale

Descrierea jocului: Elevii sunt împărțiți, prin extragere în patru echipe, după cele patru moduri personale. O echipă va primi cardul cu modul indicativ, a doua cardul cu modul conjunctiv, a treia cardul cu modul condițional optativ, iar a patra modul imperativ. Profesorul împarte tabla în patru și scrie pe tablă numele celor patru echipe. Sarcina echipelor este de a citi verbele oferite ca exemplu pentru fiecare mod și timp și de a oferi alte exemple de verbe la același mod și timp. Raportorul fiecărui grup citește exemplele găsite. Profesorul notează pe tablă și oferă explicații suplimentare. Elevii notează pe caiet.

Observație: Același joc se aplică și la modurile nepersonale.

Tabloul verbelor

Obiectiv: să analizeze verbele după persoană, număr, timp, mod

Materiale: lipici, tabloul verbelor, verbe decupate

Descrierea jocului: Elevii sunt împărțiți în diade. Fiecare diadă primește un tablou necompletat al verbelor și o serie de verbe decupate (profesorul decupează verbele din tabloul verbelor care este deja completat). Sarcina diadei este să lipească verbele în dreptul persoanei, numărului, timpului și modului corect. Acest joc poate fi o modalitate de interevaluare. După ce au terminat de completat tabloul verbelor, diada face schimb cu diada de lângă și se corectează. La sfârșit, fiecare diada prezintă tabloul colegilor și greșelile acestora.

MATERIALE

VERBUL	ESTE	PARTEA	DE
VORBIRE	FLEXIBILĂ	CARE	EXPRIMĂ
ACȚIUNI,	STĂRI,	EXISTENȚA.	
<i>A SE BUCURA</i>	<i>A SE ÎNTRISTA</i>	<i>A FI</i>	<i>A EXISTA</i>
<i>A SE AFLA</i>	<i>A MÂNCA</i>	<i>A BEA</i>	<i>A ALERGA</i>

VERBE PERSONALE:	VERBE	CARE	AU
UN SUBIECT	<i>CÂNȚI (TU)</i>	<i>MERGEȚI (VOI)</i>	<i>STAU (EU)</i>
VERBE IMPERSONALE:	VERBE	CARE	NU AU
SUBIECT	<i>PLOUĂ</i>	<i>TUNĂ</i>	<i>NINGE</i>
VERBE AUXILIARE:	VERBE	CARE	AJUTĂ
LA FORMAREA	MODURILOR,	TIMPURILOR	<i>A FI, A AVEA, A VREA</i>

Modul indicativ

- **Timpul prezent:** eu scriu, tu scrii, el/ea scrie, noi scriem, voi scrieți, ei/ele scriu.
- **Timpul imperfect:** eu scriam, tu scriai, el/ea scria, noi scriam, voi scriați, ei/ele scriau.
- **Perfect compus:** eu am scris, tu ai scris, el/ea a scris, noi am scris, voi ați scris, ei/ele au scris.
- **Mai mult ca perfect:** eu scrisesem, tu scrisesei, el/ea scrisese, noi scriseserăm, voi scriseserăți, ei/ele scriseseră.

- **Perfect simplu:** eu scrisei, tu scriseși, el/ea scrise, noi scriserăm, voi scriserăți, ei/ele scriseră.
- **Viitor:** eu voi scrie, tu vei scrie, el/ea va scrie, noi vom scrie, voi veți scrie, ei/ele vor scrie.

Modul conjunctiv

- **Timpul prezent:** eu să scriu, tu să scrii, el/ea să scrie, noi să scriem, voi să scrieți, ei/ele să scrie.
- **Timpul perfect:** eu să fi scris, tu să fi scris, el/ea să fi scris, noi să fi scris, voi să fi scris, ei/ele să fi scris.

Modul condițional optativ

- **Timpul prezent:** eu aș scrie, tu ai scrie, el/ea ar scrie, noi am scrie, voi ați scrie, ei/ele ar scrie.
- **Timpul perfect:** eu aș fi scris, tu ai fi scris, el/ea ar fi scris, noi am fi scris, voi ați fi scris, ei/ele ar fi scris.

Modul imperativ

- are forme doar pentru persoana a II-a singular si plural:(tu) scrie!, (voi) scrieți!

Modul infinitiv: a scrie

Modul supin: de scris

Modul participiu: scris

Modul gerunziu: scriind

CASA VERBELOR

VERBE DIN SUFRAGERIE

VERBE DIN DORMITOR

VERBE DIN BAIE

VERBE DIN BUCĂTĂRIE

VERBUL

PARTEA DE VORBIRE CARE EXPRIMĂ

STARE

ACȚIUNE

EXISTENȚĂ

a aștepta, a sta, a se bucura, a se întrista...

a fugi, a mânca, a scrie, a citi...

a fi, a exista, a se afla

MODURI PERSONALE

- ✓ **INDICATIV**: SCRUI
- ✓ **CONJUNCTIV**: SĂ SCRUI
- ✓ **CONDIȚIONAL-OPTATIV**: AȘ SCRIE

TIMPUL VERBELOR

- ✓ **PREZENT**
- ✓ **TRECUT**
- ✓ **VIITOR**

MODURI NEPERSONALE

- ✓ **INFINITIV**: A CITI
- ✓ **SUPIN**: DE CITIT
- ✓ **PARTICIPIU**: CITIT

TABLOUL VERBELOR

MODUL INDICATIV				CONJUNCTIV		CONDIȚIONAL OPTATIV		IMPERATIV
PERSONA/ NUMĂRUL	PREZENT	TRECUT	VIITOR	PREZENT	TRECUT	PREZENT	TRECUT	
I, singular								
a II-a singular								
a III-a singular								
I, plural								
a II-a, plural								
a III-a, plural								
MODUL INFINITIV			SUPIN			PARTICIPIU		GERUNZIU

MODUL INDICATIV				CONJUNCTIV		CONDIȚIONAL OPTATIV		IMPERATIV
PERSONA/ NUMĂRUL	PREZENT	TRECUT	VIITOR	PREZENT	TRECUT	PREZENT	TRECUT	
I, singular	SCRIU	CITI	VOI FI	SĂ FIU	SĂ FI MERS	AS MÂNCA	AS FI SCRIS	
a II-a singular	SCRII	CITEAI	VEI FI	SĂ FII	SĂ FI MERS	AI MÂNCA	AI FI SCRIS	STAI!
a III-a singular	SCRIE	CITEA	VA FI	SĂ FIE	SĂ FI MERS	AR MÂNCA	AR FI SCRIS	
I, plural	SCRIEM	AM CITIT	VOM FI	SĂ FIM	SĂ FI MERS	AM MÂNCA	AM FI SCRIS	
a II-a, plural	SCRIEȚI	CITISERĂȚI	VEȚI FI	SĂ FIȚI	SĂ FI MERS	AȚI MÂNCA	AȚI FI SCRIS	STAȚI!
a III-a, plural	SCRIU	AU CITIT	VOR FI	SĂ FIE	SĂ FI MERS	AR MÂNCA	AR FI SCRIS	
MODUL INFINITIV			SUPIN			PARTICIPIU		GERUNZIU
A SCRIE			DE SCRIS			MÂNCAT		CITIND

Adverbul

Prin parcurgerea acestor jocuri, elevii vor fi capabili să:

- ✓ să definească adverbul, pe baza unor criterii date;
- ✓ să clasifice corect adverbul
- ✓ să diferențieze adverbul de adjectiv

Salata de cuvinte

Obiectiv: să definească adverbul pe baza unor cuvinte-cheie;

Materiale: tablă, cretă

Descrierea jocului: Profesorul notează pe tablă cuvinte-cheie din definiția și descrierea adverbului. Cuvintele sunt amestecate, scrise pe toată suprafața tablei. Elevii sunt împărțiți în echipe. Sarcina fiecărei echipe este de a forma și de a scrie pe caiet definiția adverbului, plecând de la cuvintele cheie de pe tablă. Sarcina poate fi contratimp. Cuvinte-cheie recomandate: ADVERBUL, UN VERB, PARTEA DE VORBIRE, NEFLEXIBILĂ, DETERMINĂ, EXPRIMĂ, CARACTERISTICILE, UNEI, STĂRI, ÎNSUȘIRI, ACȚIUNI, ȘI, ESTE.

Adjectiv sau adverb

Obiectiv: să diferențieze adverbul de adjectiv

Materiale: bilete cu însușiri ale obiectelor, ființelor

Descrierea jocului: Elevii sunt împărțiți în patru echipe. Fiecare echipă extrage 5 bilete. Sarcina primelor două echipe este să alcătuiască propoziții în care însușirile extrase să fie adjectivale. Sarcina următoarelor două echipe este să alcătuiască propoziții în care caracteristicile extrase să fie adverbe. Se prezintă răspunsurile și se corectează împreună cu profesorul.

Când, unde, cum?

Obiectiv: să clasifice adverbele în adverbe de loc, timp, mod

Materiale: bilete cu adverbe de loc, timp, mod, tablete de adeziv

Descrierea jocului: Elevii sunt împărțiți în trei echipe. Fiecare echipă primește 6 bilete cu adverbe de timp, de loc, de mod, amestecate. Profesorul împarte tabla în trei părți intitulate „CÂND, UNDE, CUM?”. Sarcina echipei este să decupeze biletele și să decidă pentru fiecare bilet în ce categorie va fi lipit. Se pot utiliza magneți pentru tabla magnetică sau tablete de adeziv. Sarcina este contratimp. Raportorul fiecărei echipe lipește răspunsurile. Profesorul corectează, dacă este cazul și scoate în evidență cele trei tipuri de adverbe.

MATERIALE

ROȘU	TARE	PLIN	ÎNGUST	CURAT
VERDE	MOALE	GOL	LAT	MURDAR
GALBEN	DESCHIS	MARE	TRIST	TÂNĂR
ALBASTRU	ÎNCHIS	MIC	VESEL	BĂTRÂN
INTERESANT	MARE	AURIU	JUCĂUȘ	INTELIGENT
UTIL	CURAJOS	FRUMOS	CINSTIT	ÎNVĂȚAT
BUN	VECHI	ÎNALT	LUNG	CUNOSCUȚ
PERFECT	SECUNDAR	VIU	ETERN	ADORABIL
AMUZANT	DELICIOS	BLOND	ATENT	ARGONTIU

MULT	PUȚIN	REPEDE
ACUM	MĂINE	IERI
AFARĂ	AICI	DEPARTE
BINE	ACASĂ	CURÂND
LUNEA	UȘOR	ALĂTURI
APROAPE	ODATĂ	ÎNAINTE
DEGRABĂ	ROMÂNEȘTE	TOTDEAUNA
AZI-NOAPTE	VITEJEȘTE	ASTFEL

ADVERBUL

PARTEA DE VORBIRE CARE EXPRIMĂ

CARACTERISTICILE UNEI
STĂRI, ÎNSUȘIRI ORI
ACȚIUNI SAU
ÎMPREJURIMILE ÎN CARE
AU LOC ACESTEA.

ADJECTIV SAU ADVERB

- ✓ UN ADVERB DETERMINĂ UN VERB, UN ADJECTIV SAU UN ALT VERB.
- ✓ Tu scrii **frumos**.
- ✓ UN ADJECTIV DETERMINĂ UN SUBSTANTIV
- ✓ Tu ești un băiat **înalt**.

ADVERBE DE LOC: AICI,
DEPARTE, ALĂTURI, AFARĂ,
ACASĂ

ADVERBE DE TIMP: ACUM,
MÂINE, IERI, ASTĂZI,
NICIODATĂ, DIMINEAȚA,
LUNA

ADVERBE DE MOD: MULT,
PUȚIN, BINE, UȘOR, CORECT
FURIȘ, ÎNCET

Prepoziția, conjunția, interjecția

La finalul acestui capitol, elevii vor fi capabili:

- ✓ să definească prepoziția, conjunția, interjecția pe baza unor criterii date;
- ✓ să ofere exemple de articole, prepoziții, conjuncții, interjecții, pornind de la materialele oferite;

Observație: Aceste părți de vorbire sunt prezentate în cadrul aceluiași capitol, deoarece jocul propus pentru însușirea acestora este asemănător. Profesorii de limba și literatura română vor decide ordinea predării acestor noțiuni.

Afișul clasei

Obiectiv: să definească prepoziția, conjunția, interjecția, pe baza unor informații date

Materiale: cuvinteși grupuri de cuvinte printate, coală A1, lipici, carioci, imagini, forme cu informații

Descrierea jocului: Toți elevii clasei participă la această activitate. Băncile vor fi așezate pe mijloc, formând o masă rotundă, în jurul căreia se vor așeza elevii. Aceștia primesc materiale cu informații și au sarcina de a realiza un afiș cu titlul „Prepoziția”, „Conjunția” sau „Interjecția”, în funcție de lecția predată la acel moment. Materialele constau în cuvinte și grupuri de cuvinte decupate, ce alcătuiesc definiția părții de vorbire, forme cu exemple, imagini. Sarcina elevilor este de a forma definiția, punând în ordine cuvintele. După realizarea afișului, un elev ales de grup va prezenta afișul. Profesorul adaugă informații și explicații suplimentare.

Observații: Este recomandat ca afișul să fie amplasat la vedere.

MATERIALE

PREPOZIȚIA

PARTE	DE VORBIRE	NEFLEXIBILĂ	CARE
LEAGĂ	CUVINTE	ÎNTRE	ELE.

După formă, prepozițiile sunt:

- ✓ **Simple:** a, către, contra, cu, de, fără, în, la, pe, sub, printre, pentru, peste, datorită, asemenea, înaintea, îndărătul, grație, mulțumită, împotriva, deasupra, conform, contrar
- ✓ **Compuse:** de la, de către, de pe, fără de, pe la, de pe, de pe lângă, de sub, până pe la
- ✓ **Locuțiuni prepoziționale:** alături de, dincolo de, în afară de, la stânga, la dreapta, de jur împrejurul, în spatele, de-a lungul, de-a latul, din pricina, cu excepția, în privința, față de, la un loc cu.

ATENȚIE!!!

- ✓ Exemplele de mai sus sunt prepoziții atunci când sunt urmate de un substantiv!

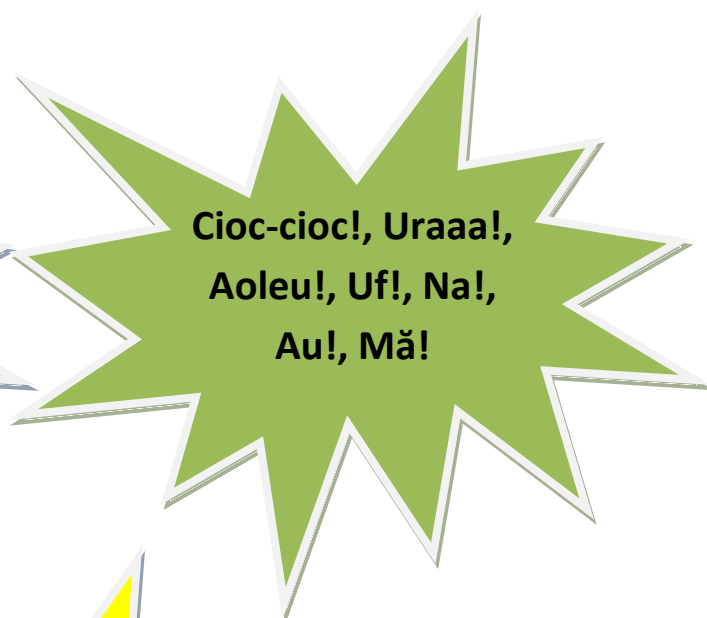
Ex. Tu te-ai așezat **în fața** colegului tău.
(prepoziție)

- ✓ Când nu sunt urmate de un substantiv devin adverbe!

Ex. Mașina a staționat **în față**. (adverb)

INTERJEȚIA

PARTE	DE VORBIRE	NEFLEXIBILĂ	PRIN
CARE	SE EXPRESSĂ	UN ÎNDEMN,	O CHEMARE,
TRĂIRI	SAU	SE IMITĂ	SUNETE
DIN	NATURĂ.		

CONJUNCȚIA

PARTE	DE VORBIRE	NEFLEXIBILĂ	CARE
LEAGĂ	CUVINTE	SAU	PROPOZIȚII
ÎNTRE	ELE.		

După formă, conjuncțiile sunt:

- ✓ **Simple:** că, să, ci, doar, de, fie, dacă, ori, sau...
- ✓ **Compuse:** ca să, ci și, cum că, și cu...
- ✓ **Locuțiuni conjuncționale:** măcar că, pentru că, cu toate că, chiar dacă, în afară, măcar de, de parcă, până să, fără să, în timp ce, după cum, ca și când, ca și cum, după ce că

Exemple:

Caietul **și** cartea sunt pe birou.

Mă bucur **că** va veni.

Nu știu **dacă** vei reuși!

Nu știm **de** vor veni la timp.

ACTIVITĂȚI DE SĂRBĂTOARE

Să colorăm

Obiectiv: să recunoască părțile de vorbire pe baza categoriilor gramaticale definitorii;

Materiale: culori, planșe de colorat

Descrierea jocului: Fiecare elev primește o planșă de colorat și colorează conform codului.

Colorează cu verde verbele, cu roșu adjectivele, cu albastru substantivele, cu maro numeralele, cu gri pronumele personale.

Planșele sunt specifice unei sărbători. Această poate fi o modalitate de recapitulare sau evaluare prin joc.

Observație: După modelul oferit se pot descărca de pe internet și alte planșe specifice unei sărbători.

„Povestea primului Crăciun”

Obiectiv: să recunoască părțile de vorbire din textul dat

Materiale: fragmente din „Povestea primului Crăciun”

Descrierea jocului: Elevii sunt împărțiți în cinciechipe. Fiecare echipă primește un fragment din „Povestea primului Crăciun”. Sarcina primei echipe este de a citi și de a sublinia în text verbele. A doua echipă trebuie să găsească pronumele personale, a treia echipă substantivele, a patra adverbele, iar a cincea adjectivele. Raportorul fiecărei echipe citește textul pe propoziții și enumeră părțile de vorbire găsite în fiecare propoziție. Celelalte echipe urmăresc propoziția și corectează atunci când este cazul. După ce fiecare echipă a citit fragmentul primit și a enumerat părțile de vorbire, profesorul le cere elevilor să pună în ordine fragmentele primite și să alcătuiască povestea.

Să împodobim bradul

Obiectiv: să ofere exemple de părți de vorbire, pe baza indicațiilor date;

Materiale: planșă A3 cu un brad, globuri de hârtie

Descrierea jocului: Elevii sunt împărțiți în patru echipe. Fiecare echipă primește 12 globuri de hârtie. Sarcina primei echipe este să împodobească bradul cu *globuri-verbe*. Cerința poate

fi mai specifică- 6 verbe la modul conjunctiv, timp prezent, persoana I, 6 verbe la modul indicativ, timp perfect compus, persoana a III-a. A doua echipă împodobește bradul cu *globuri-substantive*, 6 substantive comune, nr. plural, gen feminin, 6 substantive proprii. A treia echipă primește *globuri-adjective*, iar a patra echipă *globuri-numerale*, 6 numere cardinale, 6 numere ordinale. Raportorul fiecărei echipe citește părțile de vorbire scrise pe globuri. Dacă acestea îndeplinesc cerința au dreptul să le lipească în brad. Câștigă echipa care a lipit cele mai multe globuri.

Să vopsim ouă

Obiectiv: să analizeze părțile de vorbire indicate, pe baza categoriilor gramaticale specifice fiecărei părți de vorbire

Materiale: coș, ouă de hârtie, instrumente de colorat

Descrierea jocului: Elevii sunt împărțiți în patru echipe. Fiecare echipă primește 9 ouă de hârtie. Pe ouă sunt analizate părți de vorbire. Sarcina echipei este de a vopsi acele ouă, pe care sunt analizate corect părțile de vorbire. Fiecare echipă are în mod egal „ouă corecte” și „ouă incorecte”. După ce au vopsit ouăle, raportorul echipei prezintă răspunsurile. Sunt introduse în coș doar răspunsurile corecte. Câștigă echipa care a vopsit corect cele mai multe ouă.

Observație: Sunt oferite ouă de hârtie necompletate. Profesorul poate completa, în funcție de nivelul clasei. Dacă este o clasă mai slab pregătită nu se vor trece, de exemplu modurile verbelor. Dacă este o clasă pregătită, analiza părților de vorbire poate fi complexă.

Mărțișoare adjective

Obiectiv: să enumere principalele caracteristici ale adjectivului;

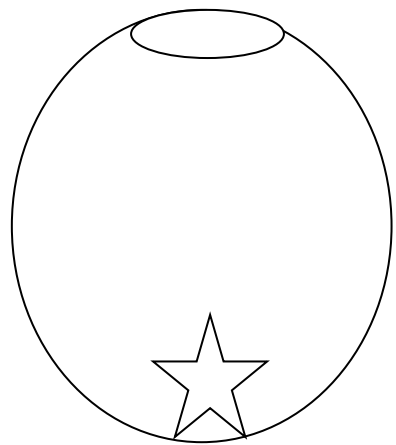
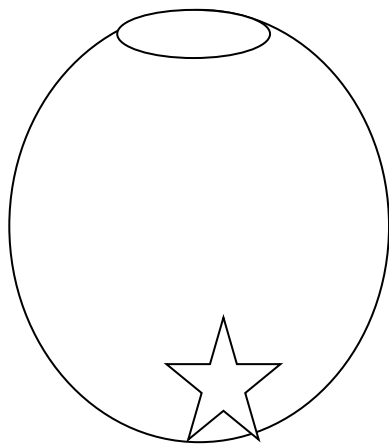
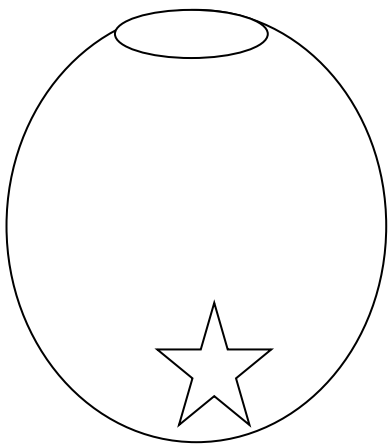
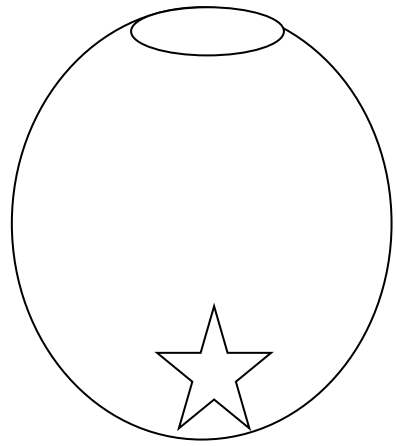
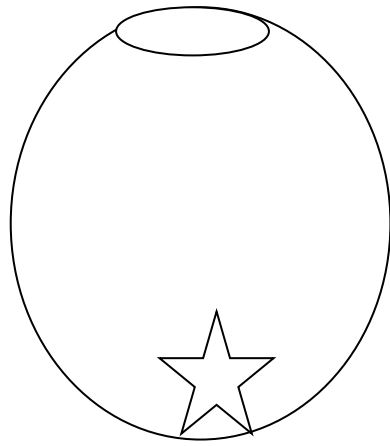
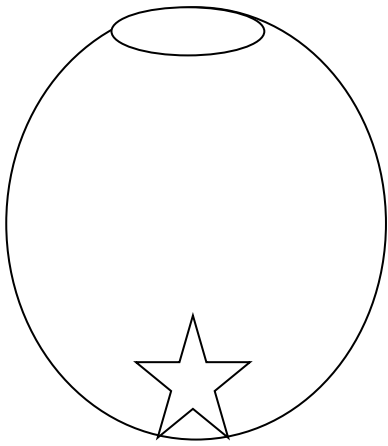
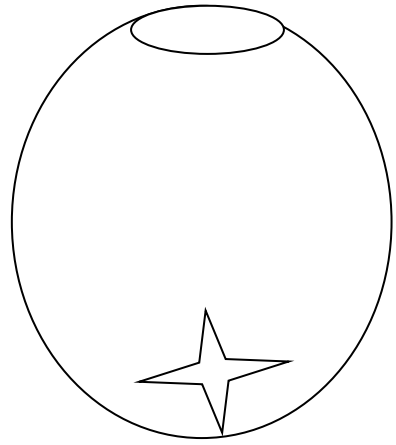
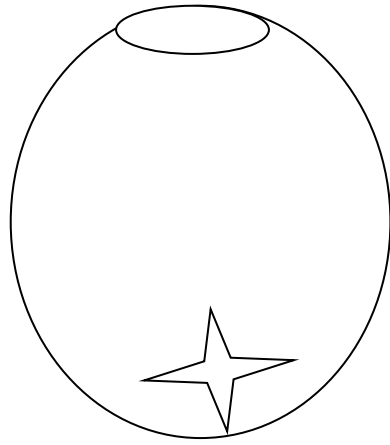
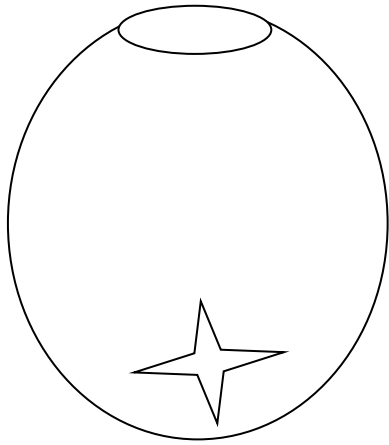
Materiale: șnururi pentru mărțișoare, cartoane colorate, foarfecă, capsator, carioci

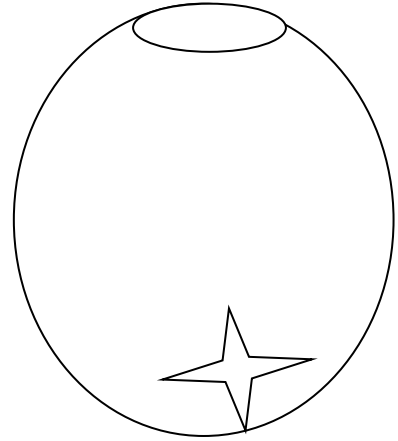
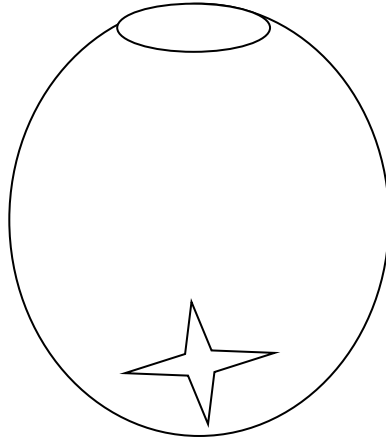
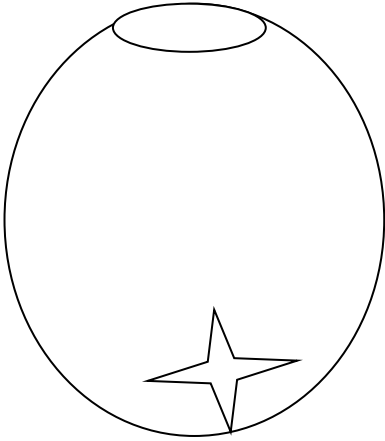
Descrierea jocului: Elevii sunt împărțiți în patru echipe. Profesorul pregătește patru bilete cu numele a patru persoane (mama, bunica, învățătoare/dirigintă, prietenă/colegă). Raportorul echipei extrage un bilet. Sarcina echipei este să confecționeze mărțișoare pentru persoana de pe bilet. Pe fiecare mărțișor trebuie scris minim un adjectiv care să caracterizeze persoana indicată. Fiecare membru al echipei își prezintă mărțișorul.

Sursa imaginii: <https://planse-desene-colorat.com/planse-de-colorat-brad-de-craciun18.html>

Colorează cu verde verbele, cu roșu adjectivele, cu albastru substantivele, cu maro numeralele, cu gri pronumele personale.

el= pronume
personal, pers. a II-a,
nr. sing.

am plecat= verb,
pers. I, nr. sing.,
timp perfect
compus, mod
indicativ

doi= numeral
ordinal

carte= substantiv
comun, nr. sing.,
gen feminin.

(băiat) frumos=
adjectiv, nr. sing.,
gen masculin

mersei= verb, pers.
I, nr. plural, timp
perfect simplu,
mod indicativ

noi= pronume
personal, pers. I,
nr. plural

Spania= substantiv
propriu, nr. sing.,
gen feminin

aproape= adverb
de loc

„E seară. Jucăriile dorm. Și copiii trebuie să doarmă...Dar cum să dormi până nu vine bunica cu povestea?

-Ce carte ai în mână, bunico? Ai să ne citești din ea?

-Aceasta este Sfânta Biblie, din care eu citesc în fiecare seară câte puțin, oricât aș fi de ostenită. Am să va povestesc din ea cea mai frumoasă poveste, «Povestea primului Crăciun»”.

„...A fost odată, într-o țară îndepărtată, într-un oraș Nazaret, o fată tânără și bună care se numea Maria. Ea era logodită cu Iosif, un bărbat bun și cinstit. Într-o noapte, Mariei i s-a arătat un înger care a vestit-o că va naște un prunc. El este fiul lui Dumnezeu și va mântui omenirea de păcate...Îngerul i s-a arătat în vis și lui Iosif și i-a spus că pruncul pe care-l va naște Maria nu este om de rând...El s-a hotărât să o ia pe Maria în casa lui și să aibă grijă de ea și de pruncul care se va naște”.

„...Iosif a luat-o pe Maria și au plecat împreună spre Betleem, cetatea din care se trăgea familia lui. După o călătorie lungă au ajuns la Betleem. Orașul era plin de lume...negustori, meșteșugari, tineri, bătrâni...Maria și Iosif erau osteniți, dar nu găseau loc de adăpost. Văzând starea Mariei, o femeie milostivă i-a găzduit într-un staul de vite și le-a pregătit un așternut de paie”.

„...Tocmai în noaptea aceea, Mariei i-a venit vremea să nască. Acolo, în acel sărăcăcios adăpost, pe așternutul de paie s-a născut Isus Hristos...Și cum noaptea era rece, vitele au suflat asupra Lui și L-au încălzit...După o vreme, la ușa aceluia staul au ajuns magii călăuziți de steaua cea strălucitoare și păstorii vestiți de îngeri și toți cei pe care îi adunaseră în drumul lor”.

„...Era noapte în cetatea Betleemului, dar nu era o noapte ca oricare alta. Cerul era luminat de steaua cea strălucitoare și orașul răsuna de cântări și laude aduse lui Dumnezeu. De atunci, în fiecare an, noaptea de Crăciun este cea mai frumoasă noapte a anului.

-Ce s-a mai întâmplat și ce a făcut Isus pentru noi veți afla când veți fi mai mari și veți putea înțelege mai multe. Noapte bună, copii!”

Recapitulare

Ziarul clasei

Obiectiv: să exemplifice principalele caracteristici ale părților de vorbire învățate;

Materiale: fișele, planșele utilizate pe parcursul semestrului, manual, coli, lipici, foarfecă, carioci, fotografii cu elevii

Descrierea jocului: La sfârșitul semestrului, profesorul propune elevilor să realizeze un ziar cu toate părțile de vorbire învățate. La această activitate participă toți elevii. Mesele vor fi aranjate în mijlocul clasei. Dacă numărul elevilor este prea mare, aceștia pot realiza ziarul în echipe. La redactarea ziarului se folosesc toate fișele, planșele de la fiecare parte de vorbire. Elevii pot utiliza și manualul pentru a-și reaminti ordinea părților de vorbire învățate. Fiecare articol din ziar va trebui să cuprindă definiția părții de vorbire, clasificare, exemple, analiza gramaticală. Profesorul poate surprinde elevii, oferindu-le să insereze în ziar fotografii cu echipele de lucru de pe parcursul semestrului. Acest lucru implică realizarea unor fotografii la fiecare activitate. Profesorul poate responsabiliza un elev să fotografieze echipele de lucru. La sfârșit este prezentat ziarul.

Observație: Această activitate poate fi dată ca temă pentru acasă- portofoliu în grup, în timpul orei de recapitulare fiind prezentat rezultatul.

Zarul

Obiectiv: să redea corect principalele caracteristici ale părților de vorbire studiate;

Materiale: zaruri, întrebări pentru fiecare număr de pe zar, boluri, bile

Descrierea jocului: Elevii sunt împărțiți în patru echipe. Se recomandă ca numărul membrilor să fie egal. Fiecare echipă primește un zar și un bol. Pentru fiecare echipă sunt pregătite 6 întrebări diferite. Fiecare membru al echipei aruncă cu zarul. În funcție de numărul de pe zar primește o întrebare. Dacă a răspuns corect, echipa sa primește un punct (o bilă în bol). Dacă în aceeași echipă se repetă numărul de pe zar, elevul este obligat să mai arunce o dată. Dacă o echipă are mai mulți membri, elevul cu număr impar va avea rolul de a ajuta un coechipier, o singură dată. Câștigă echipa care a acumulat cele mai multe puncte (bile) în bol.

MATERIALE

<p>1. Cuvintele „mănuși, cireșe” sunt:</p> <p>a) substantive comune, nr. plural b) substantive proprii c) numerale</p> <p>2. Câte verbe sunt în enunțul: „A citi înseamnă a cunoaște.”?</p> <p>a) 2 b) 3 c) 1</p> <p>3. Câte substantive sunt în enunțul „Ea aleargă în urma fratelui.”?</p> <p>a) 1 b) 2 c) 4</p> <p>4. Cuvântul „departe” din enunțul „El locuiește departe” este:</p> <p>a) adverb de loc b) adverb de timp c) adverb de mod</p> <p>5. În enunțul „Pășea pâș, pâș, pâș”, „păș” este:</p> <p>a) articol b) conjuncție c) interjecție</p> <p>6. În enunțul „Andrei și Alina se joacă”, „și” este:</p> <p>articol b) prepoziție c) conjuncție</p>	<p>1. În enunțul „Este important a învăța”, verbul la infinitiv este:</p> <p>a) este b) este important c) a învăța</p> <p>2. În enunțul „Copiii alergând se auzeau de la fereastră”, verbul la gerunziu este:</p> <p>a) se auzeau b) fereastră c) alergând</p> <p>3. Cuvintele „stilou, iubire” sunt:</p> <p>a) substantive comune, nr. singular, b) adjective, c) substantive proprii</p> <p>4. În care enunț „mare” este adjectiv?</p> <p>a) Sora mea este la mare. b) Copila cea mare mângâia pisoii. c) Miroase a mare!</p> <p>5. În enunțul „Caietul de geografie este pe bancă”, „de” este:</p> <p>a) prepoziție simplă b) conjuncție c) pronume</p> <p>6. În enunțul „Ceasul mergea înainte”, „înainte” este:</p> <p>a) adverb de timp b) adverb de mod c) adverb de loc</p>
<p>REZOLVARE</p> <p>1.a, 2.b, 3.a, 4.a, 5.c, 6. c</p>	<p>REZOLVARE</p> <p>1.c, 2.c, 3.a, 4.a, b, 5.a, 6. b</p>
<p>1. În enunțul „Paărea, zbrrr!”, „zbrrr” este:</p> <p>a) interjecție b) prepoziție c) conjuncție</p> <p>2. În enunțul „Un bărbat și două femei intrau în casă”, „un” este:</p> <p>a) numeral cardinal b) articol nehotărât c)</p>	<p>1. În enunțul „Tu ai de învățat”, „de citit” este verb la modul:</p> <p>a) participiu b) supin c) gerunziu</p> <p>2. În enunțul „Intrând în clasă a găsit elevii în bănci”, sunt:</p> <p>a) 2 verbe, b) 3 verbe, c) 1 verb</p>

<p>articol hotărât</p> <p>3. În enunțul „El alerga încet.”, „el” este:</p> <p>a) pronume personal b) substantiv propriu c) substantiv comun</p> <p>4. În enunțul „Am ajuns aici, în România, să studiez”, verbul la conjunctiv este:</p> <p>a) am venit b) să studiez c) aici</p> <p>5. În enunțul „El știe a scrie această compunere”, verbul la infinitiv este:</p> <p>a) a scrie b) știe c) compunere</p> <p>6. Cuvintele „șosete, băiat” sunt:</p> <p>a) verbe b) substantive proprii c) substantive comune</p>	<p>3. Cuvintele „noi, voi, ele” sunt:</p> <p>a) conjuncții b) pronume personale c) substantive</p> <p>4. În enunțul „Cititul frumos este plăcut auzului”, „frumos” este:</p> <p>a) adverb de mod b) adjectiv c) substantiv</p> <p>5. În enunțul „Te-ai așezat în fața surorii tale”, „în fața” este:</p> <p>a) adverb de loc b) prepoziție c) locuțiune prepozițională</p> <p>6. În enunțul „A ocupat poziția a doua”, „a doua” este:</p> <p>a) numeral ordinal, b) numeral cardinal, c) pronume</p>
<p>REZOLVARE</p> <p>1.a, 2.b, 3.a, 4.b, 5.a, 6. c</p>	<p>REZOLVARE</p> <p>1.b, 2.a, 3.b, 4.b, 5.b, 6. a</p>

TEST FINAL DE AUTOEVALUARE

1. Ce reprezintă substantivul?

- a) Este partea de vorbire care exprimă o acțiune.
- b) Este partea de vorbire care exprimă o însușire.
- c) Este partea de vorbire care denumește obiecte, ființe, locuri, fenomene etc.
- d) Este partea de vorbire care leagă propoziții sau părți de propoziție.

2. Care dintre următoarele propoziții conține un verb la modul indicativ?

- a) Să plecăm acum.
- b) Am citit cartea.
- c) Dacă ar veni mâine...
- d) Aș vrea să merg.

3. Care dintre următoarele propoziții conține o prepoziție?

- a) Ea și Maria vor veni.
- b) Am plecat pe jos.
- c) Este foarte frumos.
- d) Vom merge împreună.

4. Clasificarea adjectivelor se face după:

- a) Gen și număr.
- b) Caz și gen, număr
- c) Gradele de comparație
- d) Persoană și mod

5. Alegeți definiția corectă pentru adverb:

- a) Partea de vorbire care exprimă o acțiune.
- b) Partea de vorbire care exprimă circumstanțele unei acțiuni (loc, timp, mod etc.).
- c) Partea de vorbire care denumește ființe sau obiecte.
- d) Partea de vorbire care exprimă legături logice între propoziții.

6. Ce parte de vorbire are funcția de a înlocui un substantiv într-o propoziție?

- a) Adjectivul
- b) Adverbul
- c) Pronumele
- d) Prepoziția

7. Interjecțiile exprimă:

- a) Acțiuni ale subiectului

b) Sentimente sau sunete naturale

c) Raporturi între propoziții

d) Calități ale unui substantiv

8. Completați propoziția următoare cu un adjectiv calificativ în acord cu substantivul dat:

a. Prințesa EA este foarte _____.

b. Adjectivul-detectivul este _____.

c. Prințul Verb este _____.

d. Prințul Substantiv este cel mai _____ în rezolvarea cazurilor.

e. Prințul EL este mai _____ decât prințul Substantiv.

f. Adverbul a fost trimis în Ținutul părților de vorbire _____, alături de surioarele sale Conjunția, Interjecția și Prepoziția.

9. Clasifică următoarele conjuncții în coordonatoare și subordonatoare: și, dacă, dar, pentru că.

CONJUNȚII COORDONATOARE

CONJUNȚII SUBORDONATOARE

10. Conjugă verbul „a fi” la modul indicativ, timpul imperfect, persoana a II-a plural:

11. Redactează un scurt eseu (8-10 rânduri) în care să explici funcțiile sintactice pe care le poate avea substantivul într-o propoziție, oferind exemple pentru fiecare caz gramatical.

În loc de concluzii...

Sugestii de realizare a jocului didactic

- ✓ Asigurați-vă că aveți la dispoziție toate condițiile materiale necesare jocurilor pe care urmează să le desfășurați cu elevii dumneavoastră!
- ✓ Asigurați-vă că în timpul jocului, o atenție deosebită va fi acordată și copiilor cu dificultăți de învățare!
- ✓ Enunțați și stabiliți clar scopul și titlul jocului!
- ✓ Oferiți explicații simple și scurte în acord cu particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor!
- ✓ Alternați jocurile pentru a oferi tuturor copiilor posibilitatea de a câștiga, astfel nu veți crea impresia că doar aceiași pot câștiga.
- ✓ Operați cu materiale diverse, atractive pentru elevi!
- ✓ Organizați grupele să fie omogene, să existe egalitate de forțe!
- ✓ Precizați de la început criteriile de reușită ale jocului,
- ✓ Asigurați transferul prin complicarea jocului!
- ✓ Precizați obiectivele urmărite înainte ca jocul să înceapă!
- ✓ Precizați modul de organizare și de desfășurare a jocului pentru a oferi o imagine de ansamblu elevilor dumneavoastră!
- ✓ Raportați conținutului jocului la particularitățile elevilor!
- ✓ Regulile jocului vor fi puține, simple pentru a putea fi înțelese și memorate!
- ✓ Acordați atenție la apariția conflictelor, complexelor de superioritate sau inferioritate ! (Putnic 2006, Purcaru 2008)

BIBLIOGRAFIE

*** Programele școlare în vigoare pentru Limba și literatura română (clasele a III-a și a IV-a, a V-a și a VI-a)

Bărbulescu, V. (2001). *Manual de limba și literatura română. Sinteze de teorie și exerciții aplicative pentru clasele gimnaziale*. Craiova: Editura Terathopius.

Chiprian, C. și Ciupercă, L. (2002), *Alternative didactice – limba și literatura română*, Iași, Editura „Spiru Haret”.

Dan, A. (1996). *Povestea primului Crăciun*. București: Vizual.

Dragomirescu, A. (coord.) (2022), **Gramatica limbii române pentru elevi și profesori. Sinteze și exerciții**, București: Corint Educațional.

Moscal, C. (2006). Repere metodologice în organizarea și conducerea jocului didactic. În Ilica, A. (coord.) Psihopedagogia și teoria și metodologia jocului didactic. Conspete pentru pregătirea examenului de absolvire. *Educația Plus*, 4, Arad: Editura Universității Aurel Vlaicu.

Purcaru, M., A., P. (2008). *Metodica activităților matematice și a aritmeticii pentru institutori, profesori din învățământul primar și preșcolar*. Brașov: Editura Universității Transilvania.

Putnic, M. (2006). Jocul didactic-metodă și formă de organizare a activității instructiv-formativ. În Ilica, A. (coord.) Psihopedagogia și teoria și metodologia jocului didactic. Conspete pentru pregătirea examenului de absolvire. *Educația Plus*, 4, Arad: Editura Universității Aurel Vlaicu.

Rus, Violeta Ioana (2024), **Elemente de didactică a limbii și literaturii române pentru învățământul primar. Ghid teoretico-aplicativ**, Vol. 2, Brașov: Editura Universității Transilvania.

Anexa 1

VERBUL

Chestionarul de percheziție- Cheia rezolvării exercițiilor

1. A. **b**; B. **a**; C. **c**; D. **b**.
2. a. acțiuni, stări, existența
b. infinitiv, gerunziu, participiu, supin
3. a. **F**, b. **A**, c. **A**
4. a. imperfect, perfectul compus/ perfectul simplu, mai-mult-ca-perfect
b. viitorul literar, viitorul popular, viitorul anterior

SUBSTANTIVUL

Chestionar de percheziție- Cheia rezolvării exercițiilor

1. A. **b**, B. **c**, C. **a**, D. **a**, E. **a**
2. a. subiect; nume predicativ
b. atribut substantival prepozițional, complement direct, complement circumstanțial (de loc, timp, mod)
c. care; a/al/ai/ale cui?
d. funcției sintactice
3. substantive: „Substantivul”, „cazurile”, „Vocativul”
funcții sintactice: subiect, complement direct, subiect
4. **Sugestie de răspuns:**

Substantivul este considerat important în rândul părților de vorbire flexibile, deoarece poate fi declinat, adică își schimbă forma în funcție de gen, număr și caz. Flexiunea îi permite substantivului să îndeplinească multiple funcții sintactice în propoziție, precum subiect, complement sau atribut.

PRONUMELE PERSONAL

Chestionar de percheziție- Cheia rezolvării exercițiilor

1. **A.c, B.b, C.b**

2. a. substantiv

b. mie, mi-, mine

3. a. **A**, b. **F**, c. **A**

4. **Eu** i-am dat **ei** cadourile **de la el**.

eu- subiect

ei- complement indirect

de la el- atribut

ADJECTIVUL

Chestionar de percheziție- Cheia rezolvării exercițiilor

1. **A.b, B.b, C.a, D. a**

2. a. acord, funcții sintactice

b. două, trei, patru

c. pozitiv, comparativ și superlativ

3. a. **F**, b. **A**, c. **A**, d. **A**.

4. Uriașul-Poznaș a furat însușirile pentru că era gelos și supărat pe oamenii care aveau diverse calități și a vrut să le ia pentru el însuși, dar în același timp să îi pedepsească pentru faptul că pe el nu l-au acceptat așa cum era. El credea că, astfel, va deveni mai puternic și admirat, iar oamenii vor învăța o lecție. Conflictul a fost rezolvat atunci când Adjectivul-Detectivul l-a întrecut în istețime și a recuperat însușirile, dovedindu-i uriașului că adevărata putere vine din colaborare, înțelegere și înțelepciune.

NUMERALUL

Chestionar de percheziție- Cheia rezolvării exercițiilor

1. A.a, B.b, C.c

2. a. „doi”... „două”

b. propriu-zis, colectiv, multiplicativ, distributiv, fracționar

c. întâiul sau primul

3. a. F, b. A, c. A

4. *Numeral cardinal simplu*: Îl împart la *doi*.

Numeral cardinal compus: Fratele meu are *treizeci și șase* de ani.

Numeral cardinal colectiv: Amândoi erau foarte fericiți când au luat examenul.

Numeral cardinal distributiv: Copiii s-au așezat *câte trei*.

Numeral cardinal adverbial: Am fost acolo *de două ori* săptămâna trecută.

Numeral cardinal fracționar: Am mâncat doar *o jumătate* de pizza.

ADVERBUL

Chestionar de percheziție- Cheia rezolvării exercițiilor

1. A.a, B.b, C.a, D. b

2. a. loc, mod, timp

b. de comparație

c. unde? nicidată

3. a. A, b. F, c. A, d. F.

4. *Sugestie de rezolvare*

Adverbul este important în comunicare, deoarece adaugă detalii importante despre acțiuni, stări sau alte aspecte descrise în propoziție, precizând modul, timpul sau locul acestora. Prin

utilizarea adverbilor, mesajele devin mai clare și mai nuanțate, permițând o înțelegere mai exactă a contextului.

INTERJECȚIA, CONJUNCȚIA ȘI PREPOZIȚIA

Chestionar de percheziție- Cheia rezolvării exercițiilor

1. **A.b, B.c, C.b, D. b**

2. a. emoții; onomatopee

b. de, la etc.; despre, de prin, de sub etc.

c. să, încât etc.

3. a. **F**, b. **F**, c. **A**, d. **F**.

4. *Sugestie de rezolvare*

Interjecția a demonstrat că este importantă, deoarece ajută la exprimarea emoțiilor și a stărilor sufletești, redând viață comunicării prin sunete și exclamații. Prepoziția a dovedit că fără ea oamenii nu pot exprima relațiile spațiale și de timp între obiecte, îmbogățind limbajul cu structuri precise. Conjunția a arătat cât de esențială este în legarea propozițiilor, creând coerență și unitate în comunicare, fie că e vorba de idei independente sau subordonate. Fiecare dintre surori a contribuit astfel la complexitatea și claritatea limbii.

Anexa 2

Rezolvarea testului final de autoevaluare

1. c, 2. b, 3. b, 4. b, 5. b, 6. c, 7. b

8. *Sugestii de adjective:*

a. foarte frumoasă, b. descurcăreț, c. emotiv, d. iscusit, e. înfâmfat, f. neflexibile

9. *coordonatoare: și, dar*

subordonatoare: dacă, pentru că

10. erați

11. **Sugestie de rezolvare**

Substantivul poate îndeplini mai multe funcții sintactice într-o propoziție. În cazul nominativ, substantivul este de obicei subiect. De exemplu, în propoziția *Ana citește o carte* – „Ana” este subiectul. La acuzativ, substantivul poate fi complement direct: *Văd un copac* – „copac” este complementul direct. În genitiv, substantivul are funcția de atribut: *Caietul lui Andrei este îngrijit* – „lui Andrei” este atribut. Substantivul în dativ poate fi complement indirect: *Îi dau mamei un cadou* – „mamei” este complementul indirect. În vocativ, substantivul nu are funcție sintactică: *Marine, vino aici!* – „Marine” este substantiv în vocativ.